

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος Συνδρομή ἑτήσια : Ἐν Ἀθήναις, γρ. 10, ἐν ταῖς ἑπαρχίαις γρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσιαι. — Ἐκδοτὴν τῆς Ἀποδόσεως : Ὁδὸς Σαδίου 20 Ἀυγούστου 1881

ΛΑΡΙΣΣΑ

Ἡ Λάρισσα, κειμένη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ, εἶνε πρωτεύουσα τῆς Θεσσαλίας, κατὰ δὲ τὴν τρισημιετή αὐτῆς ὑπαρξίν διατήρησε τὴν τε ἀρχαίαν αὐτῆς θέσιν καὶ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα· εἶνε δὲ τοῦτο Πελασγικόν, σημαίνον ἀκρόπολιν, διὸ καὶ πολλαχοῦ ἀναφίνεται, ἐνθα ἐπεπόλασε τὸ Πελασγικὸν γένος. Καὶ ἐν μὲν τῇ Θεσσαλίᾳ ἀναφέρεται καὶ ἄλλη Λάρισσα ἐπὶ τῇ Ὀσση. καὶ ἐν τῇ Φθιώτιδι ἡ Λάρισσα ἡ Κρεμαστή· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἐν τῇ Κρήτῃ καὶ ἐν τῇ Μυτιλήνῃ καὶ περὶ τὴν Κύμην τῆς Ἀσίας καὶ περὶ τὴν Ἐφεσον καὶ ἀλλαχοῦ ὑπῆρχον κατὰ Στράβωνα πόλεις, φέρουσαι τὸ εἰρημένον ὄνομα. Ἡ δὲ προκειμένη, διασημοτάτη πασῶν τῶν λοιπῶν, κτισθεῖσα ὑπὸ Λάρισσου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πελασγοῦ, καὶ ἀνῆκουσα ἐπομένως εἰς μεγάλην ἀρχαιότητα, δὲν ἀναφέρεται παρὰδόξως ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου. Ἡρῶντο δὲ ἡ πόλις γὰ ἀκμαῖζεν ἀπὸ τοῦ 8ου π. Χ. αἰῶνος ἐπὶ Ἀλέξᾳ τοῦ Πυρρῶ, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς διασήμευ καὶ ἰσχυρᾶς οἰκογενείας τῶν Ἀλευαδῶν. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις εὕρισκόμεν αὐτὴν συχνάκις μνημονευομένην ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων· καὶ ὁ μὲν Θουκυδίδης (11, 22) ἀναφέρει, ὅτι οἱ Λαρισσαῖοι ὑπὸ τὸν Πολυμήδην καὶ Ἀριστόνοον ἦσαν ἐπίκουροι τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης (περ. Πολιτ. 5, 6), ὅτι οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ὁ δὲ Διόδωρος (16, 41), ὅτι ἡ ἀκρόπολις τῆς Λαρίσσης ἦτο ὀχυρωτάτη· ὁ δὲ Στράβων, ὅτι τοὺς παραμεινάντας Περρῆσιβους, μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Λαπιθῶν ἔξωσιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς πεδιάδος, κατέσχεον οἱ Λαρισσαῖοι πλησίον μὲν οἰκοῦντες τοῦ Πηνειοῦ, νεμόμενοι δὲ τὰ εὐδαιμονέστατα μέρη τῶν πεδίων, πλὴν εἴ τι σφόδρα κοῖλον πρὸς τῇ Νεσσωνίδι, εἰς ἣν ὑπερκλύζων ὁ ποταμὸς ἀφηρεῖτό τι τῆς ἀροσίμου τοῖς Λαρισσαῖοις (Στράβ. 9, 440)· ὁ δὲ Πολύβιος λέγει, ὅτι ὁ Φίλιππος Γ' κατέλιπεν ἐν Λαρίσσει τὰ ἐπίσημα αὐτοῦ ἔγγραφα, καὶ ὅτι νικηθεὶς παρὰ τὰς Κυνὸς κεφαλὰς αὐτὸς μὲν ὑπεχώρησε πρὸς τὸν Γόννον, ἔπεμψεν ὅμως ἀνθρώπους εἰς Λάρισσαν ὅπως καταστρέψωσι τὰ ἔγγραφα, ἵνα μὴ περιπέσωσιν εἰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ δὲ τὸ 140 π. Χ. κατεχομένη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡ Λάρισσα προσεβλήθη

ἄνευ ἀποτελέσματος ὑπὸ τοῦ Δημητρίου· εἰς αὐτὴν δὲ κατέρυγεν ὁ Πομπήιος μετὰ τὴν περὶ τὰ Φάρσαλα ἥτταν· καὶ ἐκ τῆς ἐπωνυμίας δὲ ἦν ἀποδίδει αὐτῇ ὁ Λίβιος ἀποκαλῶν αὐτὴν *nobilem civitatem*, ὁ δὲ *Solinus egregium oppidum*, ὡς καὶ ἐκ τῶν ταυρομαχιῶν, ὧς ἀναφέρει ὁ Πλίνιος, φαίνεται, ὅτι ἡ πόλις ἤμαζε ἐπὶ τῶν χρόνων ἐκείνων, διατηροῦσα εἰσέτι κατὰ Στράβωνα (9, 430) τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ἄξιωμα· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν 6ον μ. Χ. αἰῶνα μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἱεροκλέους ὡς ἡ πρώτη πόλις τῆς Θεσσαλίας· ἦτο δὲ διάσημος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἡ Λάρισσα διότι ἐν αὐτῇ ἔζησε, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὁ πατὴρ τῆς ἱατρικῆς Ἱπποκράτης (Στ. Βυζ. λ. Κῶς. Σουῖδ. λ. Ἱπποκρ.).

Ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἀνυψώθη ἡ Λάρισσα εἰς Μητρόπολιν ὑπὸ τὸν Ἅγιον Ἀχιλλεῖον, εἰς τιμὴν τοῦ ὁποῦ ὑπάρχει καὶ σήμερον ναὸς ἐν αὐτῇ, ἐξήρτηντο δὲ ἄλλοτε 14 ἐπισκοπαὶ ἀπ' αὐτῆς. Ἡ δὲ ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην ταύτης, φέροντα τὸν τίτλον «Δευτέρως Θεσσαλίας, ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Ἑλλάδος» ὑπάγονται αἱ ἐπισκοπαὶ Θουμακοῦ, Γαρδικίου, Σταγῶν καὶ Τρίκκης. Ὁ δὲ Lequien (or christian.) ἀναφέρει ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλεῖου μέχρι τοῦ 1721 39 ἀρχιεπισκόπους Λαρίσσης. Κατὰ τὸν 11ον αἰῶνα ἐκυριεύθη ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Σαμουήλ, καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 12ου ὑπέστη ἐξάμηνον πολιορκίαν ὑπὸ τοῦ Βοεμούνδου. Ἐπὶ δὲ τῆς Φραγκικῆς κυριαρχίας ἐγκατεστάθη ἐν αὐτῇ Λατινικὴ ἐπισκοπὴ, Γουλιέλμος δὲ τις μνημονεύεται δούξ αὐτῆς. Ἡμαῖς δὲ ἱκανῶς τότε, ὡς ὁ γεωγράφος Βενιαμὴν Τουδέλας μαρτυρεῖ. Κατὰ δὲ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς Βυζαντινῆς αυτοκρατορίας φαίνεται οὕσα ἡ πόλις ἄσημος καὶ ὀλιγάνθρωπος, ὡς καὶ ἡ μικρότης τῶν ναῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἵτινες καὶ μέχρι σήμερον διατηροῦνται, μεταβληθέντες εἰς τουρκικὰ τεμένη, ὑποδεικνύσι. Κατὰ δὲ τὴν Σερβικὴν κυριαρχίαν πρωτεύουσα τῆς Θεσσαλίας ἀνεγνωρίσθη ἡ Τρίκκη, ἡ δὲ περὶ τὴν Λάρισσαν χώρα ἐκαλεῖτο καὶ Δευτέρα Θεσσαλία, ὡς ἐκ τινος ἐγγράφου γίνεται δῆλον, ὅπερ ἀνεῖρεν ὁ Henzey ἐν τῇ Καλαμπάκᾳ (Miss. en Maced. appendire). Κατὰ δὲ τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν οἱ κάτοικοι τῆς Λαρίσσης ὑπεχώρησαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ μόνον ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως (Τραχὺς μαχαλάς),

ἔθλα κείται καὶ ἡ Μητρόπολις, παραδοθείσης διὰ συνθήκης, παρέμειναν Ἕλληνες κάτοικοι κατὰ τὴν ἐν τῷ τόπῳ σωζομένην παράδοσιν. Μικρὸν δὲ καὶ κατ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ συνοικίζηται καὶ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἐν αὐτῇ, κατερχόμενος ἐκ τῶν Θεσσαλικῶν ὁρέων, μὴ δυνήσας ὁμως διὰ τὴν φοβερὰν καταπίεσιν, ἣν ὑφίστατο, οὔτε νὰ εὐημερήσῃ, οὔτε νὰ αὐξηθῇ ἐπαρκῶς. Οὐδεμία πόλις τῆς Ῥωμανίας κατὰ τὸν Λαρισσαῖον Κόρυμνιν εἶδε τραγικώτερας σκηνὰς τῆς Λαρίσσης. Κατὰ τὸ 1770, ὅτε τῇ ὑποκινήσει τῶν Ῥώσων ἐξηγέρθη ἡ Πελοπόννησος, κατὰ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας, τρεῖς σατράπαι ἤδρουν ἐν Λαρίσσει, τὸ μὲν στρατολογοῦντες διὰ τὸν πόλεμον, τὸ δὲ ἐπιτηροῦντες μὴ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα μεταδοθῇ καὶ ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν ἀρματωλῶν τῶν Θεσσαλικῶν ὁρέων. Διχοστασία ὑπῆρχε τότε μεταξὺ Γεωργιάκη καὶ Δημάκη Χαλκιωτῶν καὶ τινος Τρικκαίου· τὰ δὲ διαφερόμενα μέρη προσῆλθον πρὸς τοὺς ἐν Λαρίσει σατράπαι, ἐκφέροντα τὰς κατ' ἀλλήλων κατηγορίας. Ὁ Ἀγὰ πασῶς, εἷς τῶν τριῶν Σατραπῶν, διέταξε τὰ διαφερόμενα μέρη, ὅπως ἔλαστον προσαγάγῃ ὅσους δυνήθη πλείονας μάρτυρας πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας. Τρεῖς λοιπὸν χιλιάδες Τρικκαίων συνῆλθον ἐκεῖ ἀμέριμνοι καὶ οὐδόλως ὑπονοοῦντες τὴν σκληρὰν καταστροφὴν, ἥτις τοὺς περιέμενε, καθότι, ἐνῷ πάντες ἦσαν συνηγμένοι ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ διοικητηρίου ἐκφέροντες ἐν φωναῖς ἀγρίαις τὰ κατ' ἀλλήλων παράπονα, διετάχθη ὑπὸ τοῦ αἰμοχαροῦς πασῶς ἡ σφαγὴ ἀμφοτέρων τῶν διαφερομένων. Ὅστις ἔφρουγεν ἀπὸ τὴν αὐτὴν, ἐφρονεύετο εἰς τὰς ὁδοὺς, τὸ δὲ αἶμα τῶν δυστυχῶν Τρικκαίων ἀφθονοῦν κατέβρεξεν εἰς τὸν παραρρέοντα Πηνειόν. Ἀλλὰ καὶ οἱ Λαρισαῖοι δὲν ὑφίσταντο μετριώτερον φόνον· καθημερινοὶ ἀθῶων πολιτῶν συνέβαινον, ἰδίως δὲ ἐφρονεύοντο εἰς εὐπορώτεροι. Ὁ μόνος ναὸς τῆς Λαρίσσης, ὁ τοῦ Ἀγίου Ἀχιλλεῖου, ἐπυρπολήθη, ἀνοικοδομηθεὶς μετὰ 24 ἔτη τὸ 1794 ὑπὸ τοῦ τότε μητροπολίτου Λαρίσσης Διονυσίου τοῦ Καλλιάρχου· πολλοὶ δὲ τῶν κατοίκων, φεύγοντες τὴν φοβερὰν αὐτὴν καταστροφὴν, ἀπεδήμουν εἰς τὰ ὄρη (Κούμ. Γεν. ἱστορ., τόμ. 10, 384). Ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καὶ μετ' αὐτὴν ἡ ἐπὶ τῶν κατοίκων τῆς Λαρίσσης τουρκικὴ τυραννία ἦτο ἀφόρητος. Καὶ μόνον μετὰ τὸ 1840 ὅτε ἐχορηγήθη διὰ τοῦ Τανζιματ βαθμὸς τις ἐλευθερίας εἰς τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους, ἤρξατο ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῆς πόλεως νὰ αὐξάνῃ, καὶ διὰ τῆς οἰκονομίας καὶ φιλεργίας του νὰ ἀποκτήσῃ εὐημερίαν τινὰ καὶ ἥνεσιν. Καὶ τοιαῦται μὲν ἐν συντόμῳ αἱ περιπέτειαι τῆς πόλεως κατὰ τὴν μακράν αὐτῆς ὑπαρξίν· ἡ δὲ σημερινὴ πόλις, οὕσα πρωτεύουσα τῆς Θεσσαλίας, εἶνε συγχρόνως καὶ ἡ πολυπληθεστέρη, πλουσιωτέρη καὶ ἐμπορικώτερη πόλις αὐτῆς. Κείμενη, κατὰ τὸν Πουκεδίλ, ὑπὸ τὸν ὠραιότατον οὐρανὸν

τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης, περιβαλλομένη ὑπὸ τοῦ εὐφωροτάτου Θεσσαλικοῦ πεδίου, διαπνεομένη ὑπὸ τῆς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καταφερομένης αὔρας καὶ ἐπισκιαζομένη ὑπὸ τῶν κορυφῶν τῆς Ὀσσης, διαρρέουμένη δὲ ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ ἀργυροδίνου Πηνειοῦ ἡδύνατο ἡ πόλις αὕτη νὰ εἶνε μία τῶν καλλίστων πόλεων τῆς Εὐρώπης, ἂν πρὸς τὴν φύσιν ἐπῆρχετο συνεπικουρὸς ὁ νεώτερος πολιτισμὸς καὶ ἡ νεωτέρα βιομηχανία. Καὶ διατηρεῖται μὲν καὶ σήμερον ἡ καλλονὴ τῆς περιβαλλούσης αὐτὴν φύσεως, καὶ σπανίως δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ Θελατικώτερον καὶ μαγευτικώτερον ὄριζοντος τοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Λαρίσσης ἀναπτυσσόμενου ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν θεατῶν, ἀλλ' αἱ εὐκτιστοὶ οἰκίαι καὶ αἱ δενδρόφυτοι πλατεῖαι καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ ἵπποδρόμια δὲν παρατηροῦνται ἐν τῇ πενιχρᾷ καὶ ἀκαθάρτῳ σημερινῇ πόλει. Τὴν θέσιν τῶν τελευταίων κατέχουσιν ἐλώδεις καὶ βορβορώδεις ἐκτάσεις, ἀποπνέουσας τὴν νόσον καὶ τὴν καχεξίαν εἰς τοὺς περιοίκους· πλινθόκτιστοι δὲ καὶ πενιχραὶ οἰκίαι, κείμεναι ἐπὶ στενῶν καὶ σκολιῶν ὁδῶν, ἀποτελοῦσι τὴν σημερινὴν πόλιν, τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς, συνιστάμενος ἐξ Ὁθωμανῶν, Ἑλλήνων καὶ Ἰουδαίων, ἀνέρχεται εἰς 20 χιλ. περίπου. Καὶ ὁ μὲν τουρκικὸς πληθυσμὸς, ὡν πρότερον πολυπληθέστερος, ὡς εἰκάζεται ἐκ πολλῶν τζαμιῶν, εὐρισκόμενων νῦν ἐν χριστιανικαῖς συνοικίαις, ἀριθμεῖ σήμερον 12,000 ψυχὰς, ὑπερτερῶν οὕτω καὶ νῦν τὸν πληθυσμὸν τῶν δύο ἄλλων φυλῶν· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ὑπερτεροῦσιν οἱ Τοῦρκοι, καὶ πολλοὶ τούτων εἶνε μεγάλοι γεωκλήμονες· ἄλλοι δὲ μὴ ἔχοντες ἰδιοκτησίας διατελοῦσιν εἰς δημοσίας θέσεις, ὀλίγοι δὲ τινες μετέρχονται τέχνας καὶ ἐμπόριον. Τὰ ἐν τῇ Λαρίσει τουρκικὰ τέμνη εἶνε 27, τῶν δὲ ποίων οἱ λευκοὶ μιναρέδες ἐμποιοῦσιν εὐχάριστον ἐντύπωσιν εἰς τὸν μακρόθεν θεώμενον τὴν Λαρίσαν· καὶ τινὰ μὲν τούτων ἰδρῦθησαν ἐκ Θεμελιῶν μετὰ τὴν κατάκτησιν ἐκ λίθων ἀρχαιοτέρων κτιρίων, ἕτερα δὲ τινὰ μετεποιήθησαν ἐκ χριστιανικῶν ναῶν· διὸ καὶ εἰς ἅπαντα σχεδὸν ἀνευρίσκονται σπόνδυλοι κιόνων, κιονόκρανα καὶ μάρμαρα μεγάλα, ἀποτελοῦντα καὶ νῦν τὸ κρηπίδωμα τῶν τουρκικῶν τεμενῶν. Ἐν τισὶ δ' αὐτῶν παρατηροῦνται εἰσέτι οἱ πράσινοι ἐκείνοι Ἀτράκηνοὶ κίονες οἱ τῶσφ περιζήτητοι κατὰ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν, ὡς λόγου χάριν, κατὰ τὸ ὑπερκείμενον τοῦ Πηνειοῦ τέμενος τοῦ Χασάν Βέη παρατηροῦνται τέσσαρες τοιοῦτοι καὶ εἰς τινὰ ἄλλα. Ὁ τουρκικὸς πληθυσμὸς τῆς Λαρίσσης διατελεῖ εἰς μεγάλην ἀμάθειαν, καὶ μόνον ἐσχάτως ἐλήφθη μικρὰ πρόνοια περὶ βελτίονος ἐκπαίδευσως τῶν τε ἀρρένων καὶ τῶν κορασίων διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολείου τουρκικοῦ, (ἐν ᾧ διδάσκονται στοιχεῖα ἱστορίας, Γεωγραφίας καὶ Ἀριθμητικῆς), καὶ ἀναλόγου παρθεναγωγείου. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς, συνοικισθεὶς ἐνταῦθα κατὰ

τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν Ἀγράφων τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης καὶ τινῶν ἄλλων μερῶν, ἀναβαίνει εἰς 6,000, κατοικῶν εἰς πέντε κεχωρισμένας συνοικίας, ἐξ ὧν αἱ μὲν τέσσαρες κείνται πέριξ τῶν τουρκικῶν ἐν τῇ δεξιᾷ ὁχλῇ τοῦ Πηνειοῦ, ἡ δὲ πέμπτη κείται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχλῆς, ἐνομένη μετὰ τῆς λοιπῆς πόλεως διὰ δωδεκατόξου γεφύρας, κτίσματος βυζαντινοῦ, ἀνακινισθέντος ὑπὸ τοῦ Χασάν Βέη, υἱοῦ τοῦ Τουρχάν Βέη, κατὰ τινὰ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τέμνει σωζομένην τουρκικὴν ἐπιγραφὴν. Ἐκάστη δὲ τῶν ἑλληνικῶν συνοικιῶν ἔχει ἀπὸ τινος χρόνου ἴδιον ναὸν καὶ ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον καὶ πᾶσαι ὁμοῦ κοινὸν παρθεναγωγεῖον καὶ ἑλληνικὸν σχολεῖον. Κατὰ δὲ τὸ 1873 οἱ Λαρισαῖοι, καταληφθέντες ὑπὸ αἰφνιδίου ἐνθουσιασμοῦ, ὑπεκκαιομένου καὶ ὑπὸ τοῦ τότε ἀρχιεπισκόπου Ἰωακείμ, χωρὶς νὰ ἀναμετρήσωσι τὰς χρηματικὰς δυνάμεις των καὶ τὰς λοιπὰς πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενας περιστάσεις, προέβησαν εἰς οἰκοδομὴν γυμνασίου, ἀλλ' ὁ ἐνθουσιασμὸς ταχέως παρήλθε, τὰ μέσα ἐξηντλήθησαν, τὸ δὲ κτίριον ἔμεινεν ἡμιτελές, δεῖγμα τῆς ἐπιπολαίου σκέψεως καὶ τῆς ἐπὶ ἐπιπολαίω τέρας ἀποφάσεως τῶν κατοίκων. Ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῆς Λαρίσσης, ἐκτὸς τῶν διαφόρων τεχνῶν, ἐνεργεῖ καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς εἰσγωγῆς τῆς πόλεως, ὅπερ πρότερον ἦτο ζωρότερον, καθότι τὸ πλεῖστον τῆς Θεσσαλίας ἐνταῦθα ἡγόραζε τὰ ἀποικιακὰ καὶ τὰ βιομηχανήματα τῆς Εὐρώπης, ἐνῷ ἤδη ἐσηματίσθησαν καὶ ἕτερα κέντρα ἐμπορικὰ κατὰ τὴν πεδιάδα. Ὁ δὲ ἰουδαϊκὸς πληθυσμὸς ἀναβαίνει εἰς 3,000· εὐημερῶν καὶ πλουτῶν ἄλλοτε, εἶνε ἤδη ἐνδεέστατος ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαίρεσεων. Δημόσια κτίρια καὶ ἅπαν τὴν Λαρίσαν ἄξιον λόγου εἶνε τὸ μνημονεῦθον ἡμιτελές γυμνάσιον καὶ τὸ διοικητήριον, ὅπερ κείμενον ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως εἶνε ἀληθὲς κόσμος αὐτῆς. Αἱ οἰκίαι αὐτῆς μονόροφοι καὶ πλινθόκτιστοι, κατέχουσιν, ἰδίως αἱ τουρκικαί, ὡς ἐκ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν εἰς ἀνδρῶνιτην καὶ γυναικῶνιτην, εὐρείας ἐκτάσεις· διὰ τοῦτο δὲ καὶ διὰ τὰ μεταξὺ τῶν οἰκῶν μεγάλα κενὰ διαστήματα ἡ ἔκτασις τῆς πόλεως εἶνε μεγάλη, δυνάμενη νὰ περιλάβῃ πενταπλασίονα πληθυσμὸν τοῦ νῦν ὑπάρχοντος. Καὶ μολονότι ἡ ἐξωτερικὴ τῶν οἰκῶν ὄψις εἶνε πενιχρὰ καὶ ἄχαρις, τὸ ἐσωτερικὸν ὅμως αὐτῶν, ἰδίως οἱ γυναικῶνιται τῶν Ὁθωμανῶν, περιβάλλονται ὑπὸ εὐχλόων κήπων, κατεχόντων τὸ μέγιστον μέρος τῆς αὐλῆς. Αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως εἶνε, ὡς καὶ αἱ τῶν λοιπῶν τουρκικῶν πόλεων, στεναὶ καὶ σκολιαὶ καὶ αἱ πλεῖστοι τούτων λιθόστρωτοι. Τὸ κλίμα τῆς Λαρίσσης δὲν εἶνε ὑγιεινόν· τὸ μὲν διὰ τὰ ἐντὸς καὶ περὶ τὴν πόλιν εὐρισκόμενα τελατωδῆ ὕδατα, τὸ δὲ διὰ τὴν γειτνίασιν τῶν ὑψηλῶν ὁρέων τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης, ἅτινα ἀπεργάζονται λίαν εὐμετάβολον τὴν ἐν τῇ πόλει θερμοκρασίαν, ἰδίως δὲ

ἡ μεταβολὴ αὕτη παρατηρεῖται ἐν καιρῷ τοῦ θέρους, ὅτε μεταξὺ τοῦ καύσωνος τῆς ἡμέρας καὶ τῆς θερμοκρασίας τῆς νυκτὸς παρατηρεῖται πολλῶν βαθμῶν διαφορὰ· δύναται ὁμως μικρὰ τις ἐπιμέλεια πρὸς ἀποξήρανσιν ἐλωδῶν τινῶν ἐκτάσεων καὶ προσοχὴ τῶν κατοίκων κατὰ τὰς μεγάλας μεταβολὰς τῆς θερμοκρασίας νὰ ἀποσοδήσωσι πλεῖστον μέρος τῶν ἐπιπολαζουσῶν ἀσθενειῶν. Τὸ ἐμπόριον τῆς Λαρίσσης εἶνε ἱκανῶς ζωηρὸν, καθότι, ἐκτὸς τοῦ ἐμπορίου τῆς ἐξγωγῆς, περὶ οὗ ἀνωτέρω εἶπον, ἐνταῦθα διενεργεῖται καὶ ἡ ἀγορὰ τῶν πλείστων προϊόντων τῆς Θεσσαλικῆς πεδιάδος, ἐκποιουμένων ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα διαμενοντων μεγάλων γαιοκτητῶν Ὁθωμανῶν· πολλὰ δὲ τῶν ἐν Βόλῳ ἐμπορικῶν καταστημάτων ἔχουσιν ἐνταῦθα ὑποκαταστήματα πρὸς ἀγορὰν γεννημάτων.

Καὶ τῶν μὲν τειχῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως οὐδὲν λείψανον σώζεται σήμερον, ὅπως συνήθως συμβαίνει εἰς τὰς πλείστας καὶ συνεχῶς ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος κατοικουμένης πόλεις· ἀλλ' ὁμως δὲν ὑπάρχει ὁδὸς, δὲν ὑπάρχει τουρκικὸν τέμενος, δὲν ὑπάρχει αὐτὴ ἰδιωτικὴ οἰκία, ἐνθα νὰ μὴ ἀνευρίσκωνται ὀρθογώνιοι λίθοι τῶν ἀρχαίων τειχῶν, σαρκοφάγοι, κιονόκρανα, ἐνέπιγραφοι στῆλαι, ὧν πλεῖστα παρατηροῦνται κατὰ τὰ ὀθωμανικὰ πολυάνδρια, καὶ ἰδίως ἐν τῇ Ἰσραηλιτικῇ, ὅπερ φαίνεται κατέχον τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας νεκροπόλεως. Ἐν ἅπασι τοῖς ἐπιτυμβίοις λίθοις τῶν τε τουρκικῶν καὶ ἰουδαϊκῶν κοιμητηρίων ἀναγινώσκονται παρὰ τὰς Τουρκικὰς καὶ Ἑβραϊκὰς ἐπιγραφὰς καὶ ἀρχαίαι Ἑλληνικαί. Ἐν δὲ τῇ αὐτῇ τοῦ διοικητηρίου ἐν τινὶ γωνίᾳ εἶνε ἐρριμένοι ἐπιτύμβιοι τινες λίθοι μετ' ἀναγλύφων καὶ οὐρανία μαρμαρίνη σφαῖρα, ἐν ᾗ εἶνε γεγλυμμένος ὁ Ζωδιακὸς κύκλος, τοῦ ἵππου ὅμως αἱ πλείονες γραμμαὶ ἐκ τοῦ χρόνου ἐξηλεσθήσαν, καὶ μόνον ὁ Σκορπίος, ὁ Τοξότης καὶ οἱ Ἰχθυεὶ εἶνε εἰσέτι εὐδιάκριτοι· δυστυχῶς ὁμως δὲν παύει καὶ ἐνταῦθα ἡ καταστροφὴ τῶν ἀρχαίων λειψάνων, καὶ ὥραϊα ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου θεάτρου ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν ἀκρόπολιν παρατηροῦμενα μέχρι τοῦ 1860 δὲν ὑπάρχουσι πλέον, καὶ ὁ τόπος δὲ, ἐνθα ἔκειτο, ἐκαλύφθη ὑπὸ νεωτέρων οἰκοδομῶν, κτισθεῖσιν ἐκ συντεριμμάτων τῶν ἀρχαίων λίθων· κατ' ὅσον δὲ τῆς θέσεως ταύτης μετ' ἀνασκαφῆς γενομένης ὑπὸ τινος ἰδιώτου ἀνευρέθη 12 πόδες ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος τῆς πόλεως τὸ κρηπίδωμα ἀρχαίου κτιρίου, ὡς καὶ αἱ βάσεις τριῶν κιόνων ῥαβδωτῶν Δωρικοῦ ῥυθμοῦ· μεταγενέστεραι δὲ ἀνασκαφαὶ δύνανται ἔσως νὰ ἀποκαλύψωσιν ἀρχαίον τινα ναὸν ἢ τι τῶν εὐρέων γυμνασίων καὶ ἵπποδρομιῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως. Περιηγηταὶ δὲ κατὰ καιροὺς ἐπισκεφθέντες τὴν Λαρίσαν ἀπεκόμισαν ὅτι καλὸν εὖρον ἐν αὐτῇ· οὕτως ὁ Οὐτίγγ ὁμολογεῖ, ὅτι συναπέφερε μεθ' ἐαυτοῦ μαρμαρίνον ἀγαλμάτιον κομψότατον τῆς Ἑλλάδος, ἀνευρέθην ἐν τῇ αὐτῇ Τουρκικῇ οἰκίᾳ. Ἡ τριπρόσωπος θεὰ

παρίσταται καὶ ἐνταῦθα ὡς συνήθως. Τρεῖς γυναικεῖαι μορφαὶ ἐρεῖδονται διὰ τῶν νώτων ἐπὶ στρογγύλου κίονος, κρατοῦσαι δ' ἄδας ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ ἡ μὲν μία κάλπην, ἡ ἑτέρα κύπελλον, καὶ ἡ τρίτη φέρει τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους· ποδήρεις δὲ χιτῶνες μετὰ κανονικῶν καὶ κομποτάτων πτυχῶν περιβάλλουσιν αὐτάς, ἐνῷ οἱ ὠραῖοι βόστρυχοι καταπίπτουσιν ἐπὶ τοῦ στήθους. Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο, ὡς καὶ ἕτερα καλῆς τέχνης, παριστῶν ἴσως τὴν Περσεφόνην εὐρίσκεται σήμερον ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ τῆς Κοπενάγης (Uss. 37)· ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Heuzey (ὡς ἂν.) παρατηρηθεῖσα ἐν Ἀλρίσση στήλῃ, ἔνθα ἐν ἀναγλύφῳ παρίσταται δεῖπνον προσφερόμενον εἰς τοὺς μεγάλους θεοὺς, δὲν ἀνευρίσκεται πλέον· καὶ κάτωθεν μὲν τοῦ ἀναγλύφου ἀνεγινώσκето ἐπιγραφή «θεοὶς μεγάλοις Δανάα τιθονεῖται» ἴσως Ἰθονεῖται=κόρη τοῦ Ἰθωνος· ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς συνθέσεως παρίστατο κλίνη ἀμφικέφαλος διὰ δύο συνδαιτυμόνας· ἔμπροσθεν δὲ αὐτῆς τετράπους τράπεζα, ἐφ' ἧς ἦσαν παρατεθειμένοι διάφοροι πλικοῦντες. Πρὸ τῆς τραπέζης ἐπὶ τετραγώνου βωμοῦ ἀνὴρ προσφέρει σπονδὴν, καὶ ὀπίσθεν αὐτοῦ γυνὴ ὑφ' ἧς πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν δεξιάν χεῖρα ἐπικαλουμένη τρέπον τινὰ τοὺς θεοὺς συνδαιτυμόνας, δι' οὓς παρεσκευάσθη τὸ δεῖπνον. Καὶ τῶντι φαίνονται ἀνωθεν δύο ἱππεῖς, οἱ Διόσκουροι, καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἡ Νίκη κρατοῦσα στέφανον, ὅπως προσενέγκῃ ἐκ μέρους τῶν θεῶν εἰς τοὺς προσφύροντας τὸ δεῖπνον.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνης.—Μετὰφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια καὶ τέλος τοῦ σ. 1. 525.

ΚΑ'

Τὸ τέλος*.

Ὁκτώ μῆνας ὅλους, ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1850 μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1851 διήρκεσεν ἡ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῶν πολιτικῶν του φίλων δίκη, τρεῖς δὲ ὁλοκλήρους ἡμέρας ἐλάλησεν ὁ εἰσαγγελεὺς, υποστηρίζων τὴν κατηγορίαν. Οἱ δικηγόροι τῆς υπερασπίσεως ἐπάλασαν ἡρωϊκῶς ὑπὲρ τῶν πελατῶν αὐτῶν, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἐκ τεσσαράκοντα δύο κατηγορουμένων, ὧν εἶχεν ἀποθάνει ὁ εἰς, ὁκτώ μόνον ἠθωώθησαν, καταδικάσθησαν δὲ τριάκοντα καὶ τρεῖς, ἐξ ὧν τρεῖς μὲν, ἐν οἷς καὶ ὁ Σεττεμβρίνης, εἰς θάνατον, δύο δὲ εἰς τὰ κάτεργα, τρεῖς ἄλλοι εἰς τριάκοντα πέντε ἐτῶν δεσμᾶ, εἰς, ὁ Νίκιος, εἰς τριάκοντα ἐτῶν δεσμᾶ,

* Παρατρέχομεν, συνοψίζοντες δι' ὀλίγων, τὰ δύο προτελευταία κεφάλαια τοῦ ἱστορήματος τούτου, ἀφηγοῦμενα ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὴν διεξαγωγὴν τῆς πολιτικῆς δίκης τοῦ Ροερίο καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συγκατηγορουμένων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἱατρός Ἀντώνιος. Ἐλπίζομεν δὲ, ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται δὲν θέλουσι δυσανασχετῆσαι, στερούμενοι τὰς λεπτομερείας ταύτας, ὧν ἡ παράλειψις κατ' οὐδὲν ζημιοῖ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς διηγήσεως. Σ. τ. Μ.

τρεῖς—ὁ Ποερίος, ὁ Πιρόντης καὶ ὁ Ῥωμαῖος εἰς εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν δεσμᾶ, καὶ δεκαοκτὼ εἰς δεσμᾶ ἐννεαετῇ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐν τῶν ὀνομάτων τῆς τελευταίας ταύτης κατηγορίας ἀπηγγέλλετο, κραυγὴ σπαρακτικὴ ἀντήχησεν ἀπὸ τοῦ ἰδιαιτέρου θεωρείου τοῦ δικαστηρίου, καὶ ὁ ὁρὸς μέγας ἐπηκολούθησε. Συγχρόνως δὲ εἶς τῶν καταδίκων, ὑψηλὸς καὶ ἐπιβίων τὸ ἀνάστημα, ἀνέστη ὠχρὸς ὡς φάσμα κ' ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸ θεωρεῖον. Ἐπιθυροῖσθι μετὰ τοῦ πλήθους, ὅτι κυρία τις, καλύπτραν φέρουσα καὶ παρισταμένη καθ' ἑκάστην εἰς τὴν δίκην—ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι ἦτο ἀδελφὴ, ἄλλοι δὲ σύζυγος τοῦ ἐγερομένου καταδίκου, καὶ ἄλλοι ἀγγλῆς τις κυρία, ἧς εἶχε σώσει οὗτος τὴν ζωὴν—ἐλιποθύμησε καὶ μετῆνέθη οἶκαδε ὑπὸ τῶν φίλων τῆς.

Μετὰ χρόνον ἱκανὸν ἀνευρίσκομεν ἐν τῇ νήσῳ Ἰσχίᾳ πάντα τὰ κύρια πρόσωπα τοῦ ἱστορήματος ἡμῶν, πλὴν τοῦ Σίρ Ἰωάννου, ὃν ἡ ἀρρετὶς του κρατεῖ ἐτι κεκλεισμένον ἐν Δάβεν.

Ὁ ἱατρός Ἀντώνιος, ἐνδυμα φορῶν κοινοῦ καταδίκου, σύρει τὰς βαρεῖας του ἀλύσεις ἐν τῷ πέραν ἐκεί πενθίμῳ φρουρίῳ.

Ἡ λαΐδῃ Κλέβερωτων διχρῆναι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἐν τινι τῶν ὠραιότερων ἐπαύλεων τῆς νήσου, ζῇ δὲ λίαν μεμονωμένη, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειάν της καὶ διότι δὲν ἀγαπᾷ πολὺ τὸν κόσμον. Ὁ ἐξ ἀδελφός της, ὁ τῆς πρεσβείας ἀκόλουθος καὶ ἡ σύντροφός της, κυρία λίαν εὐαρέστων τρόπων, ὑποδέχεται τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν ἑπαυλιν ξένους, οἵτινες συρρέουσιν ἀπὸ τῶν παρακειμένων νήσων, ἵνα θαυμάσωσι τὴν ὠραίαν θαλαμῆγόν τῆς λαΐδης Κλέβερωτων.

Οἱ ἱατροὶ τῆς, ὡς λέγεται, συνεβούλευσαν αὐτῇ νὰ ζῇ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πρὸς τοῦτο τῇ ἐστάλῃ ἐξ Ἀγγλίας ἡ πρότυπος, ἀληθὺς, θαλαμῆγος, ἣν ἡ λαΐδῃ Κλέβερωτων ὀνόμασε Καρτερίαν. Τὸ μικρὸν αὐτὸ σκάφος εἶνε γνωστότερον εἰς εἰκοσι μιλίων ἀπόστασιν παντὸς πλοίου τῆς Αὐτοῦ Νοταπολιτικῆς Μεγαλειότητος· εἰσέρχεται κ' ἐξέρχεται ἐν πάσῃ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς εἰς πάντα κολπίσκον καὶ ὄρμον τῶν περιχώρων, περιπλέει δὲ ἀδιακόπως πρὸ τοῦ αἰγιαλοῦ, οὐδέποτε ταράσσον τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ τελωνοφύλακος ἢ ἀκταιωροῦ.

Ἡ Σπεράντσα—εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ εἰπώμεν;—εἶνε πλησίον τῆς ἀγαπητῆς της κυρίας.

Ὁ Βαττίστας παρήτησε τὸ πανδοχεῖον καὶ τὰς ἐπωμίδας του, κ' ἐλθὼν ἐγένετο ἄλιεὺς ἐν Ἰσχίᾳ, ὅπου ζῇ ἐν πενιχρᾷ τινι συνοικίᾳ τῆς πόλεως, ἐγγὺς τοῦ λιμένος. Φέρει καθ' ἑκάστην σχεδὸν εἰς τὴν ἑπαυλιν τῆς λαΐδης Κλέβερωτων ἀφθονον προμήθειαν ἰχθύων, ἣν παραλαμβάνει πάντοτε ἡ Σπεράντσα, διότι μόνη αὐτὴ ἐννοεῖ τὴν διάλεκτόν του καὶ δύναται νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτοῦ.

Κατὰ τ' ἄλλα προσφέρεται πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς ξένον, οὕτω δὲ πράττουσι καὶ ἡ Χούτσινς καὶ ὁ ἄγγλος ὑπηρέτης, οἱ μόνον τῆς οἰκίας, οἵτινες ἐγνώρισαν τὴν Βαττίσταν πρὶν ἢ μεταβῇ εἰς τὴν Ἰσχίαν. Οἱ ἐν τῇ πόλει πελάται τοῦ Βαττίστα δὲν εἶνε πολλοί. Ἐκτὸς σπανίων τινῶν καὶ τυχαίων ἀγοραστῶν, μόνος τοῦ πελάτης εἶνε ὑψηλὸς τις μεσήλιξ ἀνὴρ, μέλανα φορῶν τριμμένον ἐπενδύτην, κάτοικος δὲ βεβαίως τοῦ φρουρίου, διότι φαίνεται τακτικῶς διαβαίνων τὴν γέφυραν, ἥτις συνδέει αὐτὸ πρὸς τὴν νήσον, ὅσκις ἔρχεται ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν ν' ἀγοράσῃ ἰχθὺς παρὰ τοῦ Βαττίστα. Ὁ Βαττίστας περιποιεῖται μεγάλως τὸν μυστικὸν αὐτοῦ πελάτην· τὸν ἀποκαλεῖ φίλτατον του ἱατρὸν, ὡς τὸν ἐδάπτισε μόνος του, καὶ τῷ προσφέρει πάντοτε ἐν μικρὸν ποτήριον Δακρύου τοῦ Χριστοῦ! Δίδει εἰς αὐτὸν ὅσους ἰχθὺς ἔχει, καὶ προσέτι μικρά τινα μυστηριώδη δέματα, ἅτινα ὁ ἀγοραστὴς προσαρτᾷ ἐπιμελῶς εἰς τὸ σῶμά του, ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του. Τὰ δέματα ταῦτα περιέχουσι τολῦπας ἐξ ἰσχυροῦ νήματος μετὰξῆς, παρεσκευασμένας ὑπὸ τῆς λαΐδης Κλέβερωτων καὶ τῆς Σπεράντσας. Μῆξ δὲ μόνος ὥρας ἐργασίᾳ θὰ ἤρκει, ἵνα ἑκατοντάδες ἐκ τῶν τολῦπῶν ἐκείνων δελθῶσι πρὸς ἀλλήλας καὶ ἀποτελέσωσι στερεώτατον σχοινίον δι' οὗ νὰ καταβῇ τις ἀφ' οἰουδήποτε ὕψους.

Εἶνε Μάϊος μὴν. Ἡ νύξ εἶνε σκοτεινὴ, ὡς ἐπιθυμοῦσιν αὐτὴν οἱ ἐρασταὶ καὶ οἱ λαθρέμποροι, καὶ ἡ μελανὴ μορφή τοῦ φοβεροῦ φρουρίου μόλις διακρίνεται ἐν ἀπόπτῳ ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ βάρους συννεφοῦς οὐρανοῦ. Πλοῖα μικρὰ, οὗτινος ἐπιβαίνουσιν ὁ Βαττίστας καὶ ὁ ἀκόλουθος, χωρεῖ μετὰ περισκέψεως, διὰ κωπῶν ἀφώνων, μέχρη τῶν βάσεων τοῦ κολοσσαίου πύργου καὶ σταματᾷ ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ὅπου ὁ βράχος βυθίζεται καθέτως εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς ἐνὸς δὲ μιλίου ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ μικροῦ ὄρου τῆς Ἰσχίας σαλεύει ἐπ' ἀγκύρας ἡ θαλαμῆγος Καρτερία, κ' ἐν μικρῷ θαλαμίσκῳ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος μένουσιν ἡ λαΐδῃ Κλέβερωτων καὶ ἡ Σπεράντσα, ἄφωνοι ὡς σκιαί. Ἡ ἀγωνία των εἶνε τόσον μεγάλη, ὥστε οὐδὲ λέξιν δύνανται νὰ προφέρωσιν. Ἡ Σπεράντσα, γονυπετὴς παρὰ τῇ κυρίᾳ τῆς, βρέχει τοὺς κροτάφους αὐτῆς. Ἡ ζωὴ τῆς Λουκίας ἡρτηται ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς ὥρας ἐκείνης.

Πάντα τὰ ὥρολόγια τῆς πόλεως σημαίνουν μεσονύκτιον. Αἱ ἐν τῷ θαλαμῆγῳ δύο γυναῖκες ἀτενίζουσι πρὸς τὸ φρούριον, οἱ δὲ ἐν τῷ πλοιαρίῳ ἄνδρες βλέπουσιν ἀτενῶς εἰς τὰ ὕψη. Οὐδεμία κίνησις, οὐδεὶς ἦχος ἀκούεται. Παύσεται μία ἔτι ὥρα, καὶ ἡ αὐτὴ ἡσυχία ἐξακολουθεῖ. Τί σημαίνει ἄρα γε αὐτὴ ἡ βραδυτῆς; Μεσονύκτιον ἦτο ἡ συμπρωμαμένη ὥρα. Εἴκοσι λεπτὰ ἤρχουν εἰς

1. Lacryma Cristi, ὀνομαστὸς οἶνος τοῦ Βεσουβίου.

αὐτὸν ἵνα ῥιτίσῃ τὰ δεσμὰ του καὶ τὰς σιδερᾶς βάρβιδους τοῦ πραιύρου, ὅθεν ἐμελλε ν' ἀποδράσῃ. Μὴ τυχὸν ἀνεκαλύφθῃ; ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐσημαίνετο τὸ γεγονός ἀπὸ τοῦ φρουρίου, διὰ τοῦ ὁρῶν, φωνῶν, πυροβολισμῶν. Θὰ ἐφαίνοντο τοῦλάχιστον φῶτα, — ἐνῷ πάντα μένουσιν ἀτάραχα καὶ σκοτεινά. Ἡ μὴ τυχὸν ὁ κατὰδικὸς ἀπώλεσε τὸ θάρρος του κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν; Τριετὲς ἡθικαὶ καὶ φυσικαὶ βάρσανοι κατέβαλλον πολλὰς εὐγενεῖς καὶ ἀτρομῆτους καρδίας, ὡς ἡ καρδίᾳ τοῦ Ἀντωνίου.

Ἐνῷ τοιαύτας εἰκασίας ἀντήλλασσαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ οἱ ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου καὶ τῆς θαλαμῆγος εὐρισκόμενοι, ὁ μέγας τοῦ φρουρίου ὄγκος διεγράφετο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καθαρώτερον ἐπὶ τοῦ βαθυμῆδον λευκάζοντος οὐρανοῦ. Μετὰ δεκά λεπτὰ δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον ν' ἀπομακρυνθῇ τὸ πλοῖαριον χωρὶς νὰ ἐγείρῃ ὑπονοίας. Ἐπομένως ὁ Βαττίστας καὶ ὁ ἀκόλουθος ἀνέλαβον τὰς κώπας των, καὶ καταλείποντες μετὰ πάσης προφυλάξεως τὴν κινδυνώδη θέσιν των, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν θαλαμῆγόν. Μετὰ μίαν δὲ περίπου ὥραν ἡ λαΐδῃ Κλέβερωτων ἐπέστρεψε διὰ φορείου εἰς τὴν ἑπαυλιν τῆς, ἐνῷ ὁ Βαττίστας ἐδημάτιζεν ἀνήσυχος ἐν τῇ πενιχρᾷ του καλύβῃ, ἐγγὺς τοῦ λιμένος, προσδοκῶν ἀνυπομόνως τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ ἀπὸ τοῦ φρουρίου μυστηριώδης πελάτης του ἦλθε φέρεῖ πρὸς αὐτὸν τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος τῆς προτερίας νυκτός.

Ὁ ἄνθρωπος ἦλθε τέλος, ἀλλ' ἡ εἰδησις ἦν ἐκόμισε τοσοῦτον συνεκλόνησε τὸν Βαττίσταν, ὥστε ὀλίγου δεῖν ἀνετρέπετο ὕπτιος, ὡς ἄνθρωπος μεθύων. Ἐδραμεν εὐθὺς εἰς τὴν ἑπαυλιν, καὶ ἡ Σπεράντσα περίτρομος εἰσῆγαγεν αὐτὸν παρὰ τῇ λαΐδῃ Κλέβερωτων.

— Δὲν θέλει νὰ φύγῃ, ἀνέκραξεν ὁ πτωχὸς νέος, ἀποσπῶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, δὲν θέλει νὰ φύγῃ!

Καὶ ἦτο ἡ ἀλήθεια. Ὁ Ἀντώνιος ἠρνήθη ν' ἀποδράσῃ.

— Αὐτὴ εἶνε καθαρὰ τρέλλα! ἀνεφώνησεν ὁ ἀκόλουθος.

Ἡ Λουκία καὶ ἡ Σπεράντσα ἀντήλλαξαν βλέμμα ἔμπλεον τρόμου, ὁ δὲ Βαττίστας ἐπέδωκεν εἰς τὴν λαΐδῃ Κλέβερωτων μικρὸν τεμάχιον χαρτίου, περιέχον τὰς ἐξῆς σειρὰς, γεγραμμένας ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ:

«Εἶνε καὶ πέντε ἄλλοι μετ' ἐμοῦ, ὅλοι εὐγενεῖς καρδίας, ὧν ἕκαστος ἀξίζει δέκα ὡς ἐμέ. Δὲν δύναμαι νὰ τοὺς ἐγκαταλείψω, καὶ δὲν δύνασθε νὰ τοὺς σώσετε ὅλους. Ἀφήσατέ με εἰς τὴν τύχην μου. Ἡ πρόνοια ὤρισε νὰ ὑποφέρω. Ἴσως δὲ τὰ παθήματά μου καρποφορήσωσιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου. Δεσθῆτε τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ἰταλίας, καὶ ὁ Θεὸς νὰ σᾶς εὐλογῇ!»

Ὁ Α... σας».

Ἡ Λουκία ἔκρυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χει-

ρων της και δάκρυα πύρινα ἔρρευσαν διὰ τῶν δακτύλων της.

— Θὰ τοὺς σώσωμεν ὅλους, ἀνέκραξεν αὐφνης, ἐγείρουσα τὴν κεφαλὴν ὡς ἐξ ἐνδομύχου ἐμπνεύσεως.

— Θὰ τοὺς σώσωμεν, . . . ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἀκούσῃ! εἶπεν ὁ ἀκόλουθος καὶ ἡ Σπεράντσα.

Ὁ Βαττίστας οὐδὲν εἶπεν, ἀλλ' ὕψωσε τὴν κεφαλὴν οἶνον δυνάων.

Μετὰ μεσημβρίαν ὁ βαρῶνος Μιτράλιας ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Λουκίαν, ἣν εἶχε γνωρίσει κατὰ τὰς βασιλικὰς ἐσπερίδας. Ἦν ἄνθρωπος μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας, καὶ ἡ λαϊκὴ Κλέβερτων δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ τὸν δεχθῇ.

Ὁ διάλογος περιστράφη περὶ παντοῦν: τὴν Αὐλὴν, τὸν καιρὸν, τὴν ὥραν, τὴν θέαν, καὶ τὴν κομψὴν θαλαμηγὸν τῆς Λαίδης Κλέβερτων, ἣν ὁ βαρῶνος εἶχε θαυμάσει μακρόθεν.

— Δὲν ἐπεθύμει ἄρα γὰρ ὁ βαρῶνος, εἶπεν ἡ Λουκία, νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ πλοῖον;

Ἄλλ' ὁ βαρῶνος ἐλυπήθη πολὺ, ὅτι δὲν ἠδύνατο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ὠφελῇ τὴν εὐμενοῦς προσκλήσεως τῆς λαίδης Κλέβερτων, διότι εἶχε μεταβῇ εἰς Ἰσπανίαν κατ'ἐπίσημον ἀποστολὴν καὶ ὥραιο νὰ ἐπιστρέψῃ εὐθὺς εἰς Νεάπολιν.

— Δὲν ἤλθετε, ἐλπίζω, εἶπεν ἡ Λουκία βεβαιωμένως γελῶσα, διὰ νὰ κηρύξετε τὴν νῆσόν μας εἰς κατὰστασιν πολιτορίας.

Ἡ ἐπίσημος ἀποστολή, εἶχε πῶς τρομάζει τὴν λαίδην Κλέβερτων.

— Σχεδὸν τὸ ἐπεθύμουν, ἀπήντησε γελῶν ὁ βαρῶνος, τοῦλάχιστον διὰ νὰ ἦμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μᾶς φύγετε ἔξωθεν.

Εἶπε δὲ ταῦτα παραδόξως βλεφάρων, καὶ ἐξηκολούθησε σοβαρώτερον:

— Ἡ σημερινή μου ἀποστολή—τὸ ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν ἐχευμένην σας—ἀφορᾷ πολιτικούς τινες καταδίκους, τοὺς ὁποίους δὲν ὑποπτεύετε βέβαια ὅτι ἔχετε γείτονας, καὶ οἵτινες κρατοῦνται εἰς αὐτὸ τὸ φρούριον ἐκεῖ κάτω.

— Ἀλήθεια;

— Μάλιστα. Ἡ κυβερνήτης τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ἔμαθεν ὅτι σκευώραιο ἐγένοντο ἐπὶ τῆς νήσου πρὸς φυγάδουσιν των. Μὴ τρομάξετε! δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν κοινωνίαν ὅντα τόσον ἐπικίνδυνα. Ἡ Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότης, ὁ πρίγκιψ Λουδοβίκος, ὅστις, ὡς ναύαρχος τοῦ βασιλείου εἶνε ἐπιφορτισμένος τὴν διοίκησιν αὐτῆς τῆς νήσου, μ' ἔστειλε νὰ κάμω ἐξετάσεις. Τὸ πρᾶγμα δὲν φαίνεται σπουδαῖον, ἀλλ' ὅπως δῆποτε τὸ φρονιμώτερον πάντων μ' ἐφάνη, πρὸς τὸ συμφέρον αὐτὸ τῶν καταδικῶν, νὰ διατάξω τὴν μεταφορὰν των.

— Καὶ ποῦ θὰ τοὺς στείλετε; ἠρώτησεν ἡ λαίδην Κλέβερτων, ἀδιαφορίαν υποκρινομένη.

— Ἀ! αὐτὸ εἶνε μυστικόν, μιλαίδη! ἀπῆλθε τῆς μεσιδίων ὁ βαρῶνος καὶ ἀπῆλθε.

Ὅτε ἡ Σπεράντσα μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐπαυήθη παρὰ τῇ κυρίᾳ τῆς εἴρεως αὐτὴν λιποθύμουν. Τοῦτο δυστυχῶς συνέβαινε συχνάκις ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ μηνῶν.

— Ἀχ, αὐτὸς ὁ φοβερὸς ἄνθρωπος! τῇ εἶπεν ἡ Λουκία ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Ὁ σὺ εἰπὼ μετ'ὀλίγον. . . τότε δὲν ἤμπορῶ. . . Ἐχὼ διὰθεσιν νὰ κοιμηθῶ.

Ἡ Σπεράντσα κατέκλινε τὴν Λουκίαν, ἵνα κοιμηθῇ. Ἀνεπαύθη δ' ἀληθῶς ἡσυχώτατα. Ἐνίοτε λέξεις διακεκομμέναι, ἐξ ὄνειρου προδήλως προερχόμεναι, διέρρευον τὰ χεῖλη της. Ἐξήτει τὴν κυανὴν τῆς ἐσθῆτα, διότι ἤρχετο τις ἀπὸ μακροῦ προσδοκώμενος. Ἐπὶ τινὰς δὲ στιγμὰς ἐδοκίμασε νὰ ψάλλῃ ἄσπρά τι, ὅπερ ἐξηκολούθησεν ὑποτονορρίζουσα ἡ Σπεράντσα.

Ἦτο τὸ πρῶτον σικελικὸν ἄσμα, ὅπερ ὁ Ἀντώνιος εἶχε διδάξει τὴν Λουκίαν. Μετὰ τοῦτο βελθεῖα ἐπῆλθε σιγῇ ἐπὶ ὥρας πολλὰς.

Ἡ ἡμέρα ἐκλινεν, ἡ δὲ Σπεράντσα, ἥτις μόλις ἀνέπνευσεν, ἵνα μὴ ταραχῇ τὴν κοιμωμένην κυρίαν της, ἤρχισε νὰ τρομάζῃ, ἀγνοοῦσα διατί, ἐκ τῆς κατεχούσης αὐτὴν ἡρεμίας. Μὴ ἀντέχουσα μακρότερον, ἐπλησίωσε εἰς τὴν κυρίαν της καὶ ἔκρυψε ἐπὶ τῆς μορφῆς της, κατεπλάγῃ δὲ ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τῶν χαρακτηριστῶν τῆς Λουκίας. Ἐκάλεσεν αὐτὴν ὀνομασί, . . . ἀλλ' οὐδεμίαν ἔλαθεν ἀπάντησιν. Ἐδράζε μίαν τῶν χειρῶν της. . . ἦτο ψυχρά. Ἡ Λουκία δὲν ὑπέφερε πλέον.

Ἐφαίνετο ὡς παιδίον κοιμώμενον. Ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου εἶχεν ἐξαλείψει τὰς προώρους ρυτίδας τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ στόματός της. Τὰ χεῖλη της ἦσαν ἡμιάνοικτα καὶ ἐφαίνοντο μειδιῶντα. Ἡ κεφαλὴ της ἦτο ἐστραμμένη πρὸς τὸ φρούριον, καὶ τὸ ἔτχον αὐτῆς βλέμμα εἶχε στραφῇ πρὸς τὸν Ἀντώνιον.

Ὁ Σὺρ Ἰωάννης δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθῇ εἰς τὸ ἀπαίσιον μῆνυμα. Ἀπέθανε μετὰ βραχυχρόνιον μαρασμόν.

Ὁ νεκρὸς ἀκόλουθος ἐζήτησε καὶ ἐπέτυχε μετὰθεσιν, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ζήσῃ ἐν Νεαπόλει.

Ὁ μυστηριώδης πελάτης τοῦ Βαττίστα δὲν ἀνεφάνη πλέον, οὐδὲ ἠκούσθη τι περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Βαττίστας καὶ ἡ Σπεράντσα ἐπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον των, καὶ ἠγόρασαν ἐγγὺς τῆς Νικαίας ὠρεῖον ἐξοχικὸν οἰκίσκον ὅπου ζῶσιν ἔτι σήμερον εὐποροῦντες· διότι ἡ λαίδην Κλέβερτων, αἰσθανομένη τὸ προσεχές της τέλος, εἶχε κληροδοτήσει ἱκανὴν χρηματικὴν ποσότητα εἰς τὴν Σπεράντσαν. Ἀλλ' ἡ ἀπώλεια τῆς εὐεργετιδὸς της καὶ ἡ ὀλεθρία τύχη τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου περιέβαλλον διὰ πενθίμου νεφέλης τὴν ὑπαρξίν των. Ἡ Σπεράντσα ἐγήρασεν ἡδὴ καὶ ἡ κόμη της εἶνε ψαχρὰ.

Ὁ λοχαγὸς Ὄδραϊ Δάβεν συνῆψε πλούσιον γάμον καὶ δὲν ἐπέστρεψε πλέον εἰς τὰς Ἰνδίας. Εἶνε

ἡδὴ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν μέλος τοῦ κοινοβουλίου, ἀλλ' ὀμιλεῖ σπανίως, καὶ μόνον ὁσάκις πρόκειται περὶ θρησκείας καὶ φιλανθρωπίας, — ἀντικειμένων εἰς ἃ ἔχει εἰδικότητα.

Ὁ ἱατρὸς Ἀντώνιος ὑποφέρει πάντοτε, εὐχεται καὶ ἐλπίζει ὑπὲρ τῆς χώρας του.

ΑΙ ΤΑΥΡΟΜΑΧΙΑΙ ΕΝ ΜΑΔΡΙΤΗ

Ἡ ἐναρχὴ τῶν ταυρομαχιῶν ἐν Μαδρίτῃ εἶνε γεγονός πολλῶ σπουδαιότερον ἢ ἀλλαγὴ ὑπουργείου. Πρὸ μηνὸς ἡδὴ ἡ εἰδήσις διαδίδεται καθ' ὅλην τὴν Ἰσπανίαν ἀπὸ Κἀδιξ μέχρι Βαρκελόνης, καὶ ἀπὸ Βιθόα μέχρις Ἀλμερίας. Εἰς τὰ μέγαρα τῶν πλουσίων, καθὼς καὶ εἰς τὰς καλύβας τῶν πτωχῶν οὐδεὶς ἄλλος γίνεται λόγος εἰμὴ περὶ ταύρων καὶ ταυρομάχων. Μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῆς πρωτεύουσας συνιστῶνται ἑκτακτοὶ ἀμαξοστοιχίαι. Ὁ μὴ ἔχων ἄφθονα χρήματα κάμνει οἰκονομίας, ὅπως κατὰ τὴν ἐπίσημον ἡμέραν προμηθευθῇ καλὴν τινα θέσιν ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ. Οἱ μὲν γονεῖς ὑπόσχονται εἰς τὰ ἐπιμελῆ τέκνα των, οἱ ἔρασταί εἰς τὰς ὥραις φίλας των νὰ τὰς ὀδηγήσωσιν ἐκεῖ. Αἱ ἐφημερίδες προλέγουσι πλήρη τὴν ἐπιτυχίαν οἱ ἀγωνισθησόμενοι ταυρομάχοι, οὓς βλέπει τις ἐν Μαδρίτῃ, δακτυλοδεικτοῦνται, φῆμαι δὲ διατρέχουσιν ὅτι οἱ ταῦροι ἔφθασαν ἡδὴ, καὶ ὅτι πολλοὶ εἶδον αὐτούς. Πάντες θέλουσι νὰ πορευθῶσιν ἵνα τοὺς ἴδωσιν. Οἱ ταῦροι οὗτοι εἶνε θαυμάσιοι καὶ ρωμαλέοι. Τὸ γραφεῖον τῶν εἰσιτηρίων ἀναπετάννυσιν τὰς θύρας του. Οἱ φιλοθεάμονες συρρέουσιν ἀθρόοι, οἱ τῶν εὐγενῶν οἰκογενειῶν ὑπέρβηται, οἱ μεστὰι, οἱ ἐντεταλμένοι φίλοι καὶ ἄλλοι πολλοὶ, νὰ προμηθευθῶσι θέσεις. Τὴν πρώτην ἡμέραν ἡ Διεύθυνσις εἰσέπραξε πεντήκοντα χιλιάδας φράγκα, τὴν δευτέραν τριάκοντα, καὶ ἐν μιᾷ ἐβδομάδι ἑκατὸν χιλιάδες φράγκα. Ἦλθεν ὁ Frascuelo, ὁ περίφημος ταυρομάχος (matador), ἦλθεν ὁ Cuco, ἦλθεν ὁ Calderon, ἦλθεν ὁλοι! Ἀκόμη τρεῖς ἡμέραι ὑπολείπονται. Χιλιάδες ἀνθρώπων περὶ οὐδενὸς ἄλλου λαλοῦσιν. Ὑπάρχουσι κυρίαι ὀνειρευόμεναι ἀποκλειστικῶς τὸ ἵπποδρόμιον, ὑπουργοὶ μὴ ἔχοντες πλέον τὸν νοῦν των εἰς τὰς υποθέσεις τοῦ Κράτους, ἀρχαῖοι θαμῶνες τῶν ἵπποδρομιῶν ὑπὸ πυρετώδους ἀνυπομονησίας κατεχόμενοι, ἐργάται πτωχοὶ μὴ καπνίζοντες πλέον τὸ προσφιλες σιγάρον των ὅπως ἐξοικονομήσωσι χρήματά τινα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θεάματος. Τέλος φθάνει ἡ παραμονή. Τὸ Σάββατον τὸ πρῶτ', πρὸ τῆς αὐγῆς, ἀρχεται ἡ πώλησις τῶν εἰσιτηρίων ἐν τινὶ ἰσογείῳ αἰθούσῃ κατὰ τὴν ὁδὸν Alcalá. Πλήθος ἄπειρον συνθίσσεται ἔξω τῶν θυρῶν, πρὶν ἢ αὐταὶ ἀνοιχθῶσιν. Πολλοὶ κραυγάζουσι, συγκρούμενοι καὶ ἀπωθούμενοι. Εἴκοσι ἀστυνομικοὶ κλητῆρες πτόουσιν αἶμα ἵνα δυνήθωσι νὰ ἐπιβάλωσιν ὀλίγην ἡσυχίαν. Μέχρι τῆς νυκτὸς ἡ κίνησις εἶνε ἀπερίγραπτος. Ἡ πολυπόθητος ἡμέρα ἀνατέλλει. Τὸ

θέμα ἀρχεται εἰς τὰς τρεῖς. Ἀπὸ μεσημβρίας τὸ πλήθος γίνεταί ὡς θάλασσα πρὸς τὸ ἵπποδρόμιον, ὅπερ κεῖται κατὰ τὸ ἄκρον τοῦ προαστείου Σαλαμάγκας ἐκείθεν τοῦ Πράδου, ἔξω τῆς πόλεως τῆς Alcalá. Ἀπασαί αἱ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ὁδοὶ πληροῦνται ὑπὸ ἀπείρου πλήθους λαοῦ, πέριξ δὲ τοῦ κτιρίου παρατηρεῖται πυκνοτάτη μυρμηκία ἀνθρώπων. Ἐξ ἐνὸς μὲν φαίνονται τάγματα στρατιωτῶν ἡγουμένων τῶν μουσικῶν αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑδατοπῶλαι καὶ πορτοκαλλοπῶλαι πληροῦσι τὸν ἀέρα μετὰ τὰς φωνὰς των. Οἱ τῶν εἰσιτηρίων μεταπράττει τρέχουσι τῆδε καὶ κεῖτε ὑπὸ μυρίων προσκαλούμενοι φωνῶν. Οὐκί τῷ μὴ ἐφοδικασθέντι εἰσέτι μὲ εἰσιτήριον! Ὁ δὲ τὸ πληρῶς διπλασίως, τριπλασίως, τετραπλασίως, ἀλλ' ἀδιάφορον. Ἐπληρώθη εἰσιτήριον μέχρι πεντήκοντα, ὀγδοήκοντα φράγκων! Ἦδη οὐδὲν ὑπολείπεται πλέον ἢ νὰ ἔλθῃ ὁ βασιλεὺς, λέγεται δὲ ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ βασίλισσα. Αἱ ἄμαξαι τῶν διασημοτέρων ἀρχίζουν νὰ φθάνωσιν. Ὁ δούξ Fernan Numez, ὁ δούξ τοῦ Abrantes, ὁ μαρκήσιος τοῦ Vega de Armijo, πλήθος ἐκ τῶν μεγιστάνων τῆς Ἰσπανίας, αἱ ἀριστοκρατικαὶ δέσποιναί, οἱ ὑπουργοί, οἱ στρατηγοί, οἱ πρέσβεις, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ὠρεῖον, πλούσιον, καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει. Διὰ πολλῶν θυρῶν εἰσέρχονται εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, ἀλλὰ πρὶν ἢ εἰσελθῇ τις ἐν αὐτῷ ἐκκοφίνεται.

Μετὰ τῶν ἄλλων εἰσῆλθον καὶ ἐγώ. Τὸ ἵπποδρόμιον ἔχει ἑκτασιν ἀπέραντον. Παρατηρούμενον ἔξωθεν οὐδὲν τὸ ἀξιοσημείωτον παρουσιάζει. Εἶνε κτίριον στρογγύλον, χαμηλόν, ἄνευ θυρίδων, ἔχον κίτρινον χρωματισμόν, ἀλλ' εἰσερχόμενός τις ἐν αὐτῷ ὑπὸ μεγίστης καταλαμβάνεται ἐκπλήξεως. Εἶνε ἵπποδρόμιον δι' ἑνα λαὸν ὀλόκληρον. Δύναται νὰ περιλάβῃ δέκα χιλιάδας θεατῶν καὶ μίαν ἴλην ἱππικῶν νὰ κινήται ἐν αὐτῷ ἀνέτως. Τὸ στάδιον εἶνε κυκλωτὲρ καὶ εὐρυχωρότατον, δέκα δὲ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἵπποδρομιῶν δύναται νὰ περιληφθῶσιν ἐν τῇ αὐτοῦ. Περίστοιχεῖται ὑπὸ ξυλίνου διαφράγματος, οὗτινος τὸ ὕψος φθάνει σχεδὸν μέχρι τοῦ λαμποῦ, ἔσθωθεν δὲ ἔχει μικρὰν βαθμίδα ὀλίγον ὑψουμένην ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἐφ' ἧς οἱ ταυρομάχοι στήριζουσιν τὴν πόδα ὅπως πηδήσωσιν ὑπεράνω τοῦ διαφράγματος, ὅταν διώκωνται ὑπὸ τοῦ ταύρου. Ὁ πίστεν τοῦ διαφράγματος τοῦτου ὑπάρχει ἕτερον ὑψηλότερον, καθόστον ὁ ταῦρος ὑπερπηδᾷ πολλάκις τὸ πρῶτον. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο καὶ κύκλω τοῦ σταδίου ὑπάρχει κενόν τι διάστημα, ἔχον πλάτος ὀλίγον περισσότερον τοῦ μέτρου, ἐνθα περφέρονται οἱ ταυρομάχοι πρὸ τῆς πάλης καὶ ἵστανται κατ' αὐτὴν, οἱ τοῦ ἵπποδρόμου ὑπέρβηται καὶ οἱ ξυλουργοί, ὄντες ἑτοιμοὶ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν πάσης ζημίας ἢν ἦλθεν ἐπιφέρει ὁ ταῦρος, οἱ φύλακες, οἱ πωληταὶ πορτοκαλλίων, οἱ ἀπολαύοντες τῆς εὐνοίας τοῦ διευθυντοῦ, οἱ πλούσιοι, οἱς ἐπιτρέ-

πεται παράδοξος τις τοῦ κανονισμοῦ. Ἐκεῖθεν τοῦ δευτέρου τούτου διαγράμματος ὑφ'οὔνται λίθινοι βαθμίδες, πέραν δὲ τῶν βαθμίδων τὰ θεωρεῖται, καὶ ὑπὸ ταῦτα ὑπάρχει στοὰ ὑπὸ τριῶν σειρῶν ἐδράνων κατεχομένη. Τὰ θεωρεῖται δύνανται νὰ περιλάβωσιν ἑλκαστον ἀπὸ δύο μέχρι τριῶν οἰκογενειῶν. Τὸ τοῦ βασιλέως εἶνε μεγάλη αἵθουσα, πλησίον δὲ αὐτοῦ κεῖται τὸ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐξ οὗ δὲ δῆμαρχος ἢ ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ προεδρεύει τοῦ θεάτρου. Ὑπάρχει θεωρεῖον τῶν ὑπουργῶν, τοῦ διοικητοῦ, τῶν πρέσβων. Πᾶσα εὐγενὴς οἰκογένεια ἔχει τὸ ἰδικόν της. Οἱ κομψομένοι νεανῖαι, οἱ «bontonistes», ὡς τοὺς ὀνομάζει ὁ Giusti, ἔχουσιν ὡσαύτως ἴδιον θεωρεῖον ἀπὸ κοινοῦ. Ἐρ' ἐξῆς δὲ ἔρχονται τὰ ἐνοικιαζόμενα θεωρεῖα, ἅπερ στοιχίζουσι μυθώδη ποσά. Ὅλοι αἱ θέσεις τῶν βαθμίδων εἰσὶν ἡριθμημέναι. Ἐκαστος ἔχει τὸ εἰσιτήριόν του, ἢ δὲ εἰσοδος ἐνεργεῖται ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀταξίας. Τὸ ἵπποδρόμιον διαίρεται εἰς δύο μέρη, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐν ὑπαίθρῳ τυγχάνει ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἥλιον, τὸ δὲ ἕτερον μένει ὑπὸ σκιάν. Ἐν αὐτῷ αἱ τιμαὶ εἰσὶ μεγαλείτεροι, εἰς δὲ τὸ ἄλλο μεταβαίνει ὁ ὄχλος. Τὸ στάδιον ἔχει τέσσαρες θύρας ἀπεχούσας ἐξ ἴσου σχεδόν, ἥτοι τὴν δι' ἧς εἰσέρχονται οἱ ταῦροι, τὴν τῶν ταυρομάχων, τὴν τῶν ἵππων καὶ τὴν τῶν κηρύκων τοῦ θεάτρου, ἥτις εἶνε ὑπὸ τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον. Ὑπεράνω τῆς θύρας τῶν ταύρων ὑπάρχει εἶδος ἐξώστου ὀνομαζομένου «toril». Εὐτυχὴς ὁ δυνάμενος νὰ εὕρῃ ἐπ' αὐτοῦ θέσιν! Ἐν τῷ ἐξώστῳ τούτῳ ἐπὶ ἐλαφροῦ ὑψώματος ἵστανται οἱ μουσικοὶ, οἵτινες εἰς τὸ πρῶτον διδόμενον σύνθημα ἐκ τοῦ δημοτικοῦ θεωρείου σάλπιζουσι καὶ τυμπανίζουσιν ἵνα ἀναγγείλωσι τὴν ἐξοδὸν τοῦ ταύρου. Ἀπέκτανται δὲ τοῦ ἐξώστου πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ σταδίου, ἐπὶ τῶν βαθμίδων, εἶνε τοποθετημένη ἡ ὀρχήστρα. Αἱ βαθμίδες εἰσὶ διηρημέναι εἰς τμήματα, ὧν ἕκαστον ἔχει τὴν θύραν τῆς εἰσόδου του. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θεάματος ὁ λαὸς δύνανται νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ σταδίῳ καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ ὅλας τὰς γωνίας τοῦ κτιρίου. Ὅθεν σπεύδουσιν οἱ πάντες νὰ ἴδωσι τοὺς ἐντὸς τῆς αὐλῆς ἐγκατεστημένους ἵππους, τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα ζῶα, ἅτινα εἰσὶ προωρισμένα, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, νὰ ἀποθάνωσιν, ἐπισκέπτονται τοὺς σκοτεινοὺς σταύλους, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἰσὶ καθεστρεμένοι οἱ ταῦροι, οὓς μεταφέρουσιν ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλον, μέχρις οὗ φθάσωσιν εἰς τὴν σκοτεινὴν δίοδον, ἐξ ἧς τοὺς ρίπτουσιν ἐντὸς τοῦ σταδίου. Πρὸς τούτοις ἐπισκέπτονται τὸ νοσοκομεῖον, ἐνῶ θέλουσι μετενεχθῇ ὅσοι τῶν ταυρομάχων ἤθελον τραυματισθῇ. Ἀλλοτε μετέβαινον πάντες πρὸς ἐπίσκεψιν παρεκκλησίῳ, ἐντὸς τοῦ οὐοῦ ἐτελεῖτο λειτουργία διαρκούσης τῆς πάλης, καὶ ἐνθα οἱ ταυρομάχοι προσήρχοντο ἵνα προσευχηθῶσι πρὶν ἢ ἀψυφῆσθαι τὸ θηρίον. Τρέχουσι πλησίον τῆς μεγάλης εἰσόδου, ὅπου εἰ-

σὶν ἐκτεθειμέναι αἱ λογχοφόροι σημαῖαι (banderillas) αἱ μέλλουσιν νὰ ἐμπληθῶσιν ἐπὶ τοῦ ταρχήλου τῶν ταύρων, καὶ ἐνθα ὑπάρχουσι πολλοὶ ἀρχαῖοι ταυρομάχοι, ὁ μὲν ἀνέπηρες, ὁ δὲ χωλὸς, ὁ δὲ ἄχειρ, πολλοὶ δὲ νεκροὶ μὴπω γενόμενοι δεκτοὶ εἰς τὰς τιμὰς τοῦ ἵπποδρόμου τῆς Μαδρίτης. Ἐντὸς τούτου ἀγορεύουσιν ἀντίτυπα τοῦ Δελτίου τῶν ταύρων, ἅτινα ὑπόγονται θαύματα ὡς πρὸς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, παρὰ δὲ τῶν φυλάκων λαμβάνουσι τὸ πρόγραμμα τοῦ θεάτρου καὶ μικρὸν φύλλον ἔντυπον διηρημένον εἰς στήλας, ἐν αἷς σημειοῦσι τὰ διὰ τῶν λογχῶν καὶ ξιφῶν κτυπήματα, τὰς πτώσεις, τὰ τραύματα. Περιφέρονται ἐντὸς τῶν ἀτελευτήτων διαδρόμων καὶ ἀτελευτήτων κλιμάκων ἐν μέσῳ πλήθους κινουμένου ἀπαύτως, ἀναβαίνοντος καὶ καταβαίνοντος μετὰ κραυγῶν καὶ θορύβου τοιούτου, ὥστε ὁλόκληρον τὸ κτίριον τρέμει, καὶ ἀκοιούτως ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν θέσιν των.

Τὸ ἵπποδρόμιον εἶνε πλήρες, παρουσιάζει δὲ θέαμα, οὐτινος εἶνε ἀδύνατον νὰ συλλάβῃ ὁ ἀναγνώστης ἰδέαν, ἐὰν δὲν ἴδῃ αὐτό. Εἶνε ὡκεανὸς κεφαλῶν, πέλων, ριπιδίων, χειρῶν κινουμένων ἐν τῷ ἄερι. Πρὸς μὲν τὴν σκιάδα, ἐνθα ὑπάρχει ὁ ἐκλεκτὸς κόσμος, οἱ μεγάλοι, τὰ πάντα φαίνονται μελανά, ὑπὸ δὲ τὸν ἥλιον, ὅπου εἰσὶ τοποθετημένοι οἱ τοῦ ὄχλου, βλέπει τις μυρία ζωηρὰ χρώματα φερεμάτων, ὀμβρελλῶν, χαρτίνων ριπιδίων, ἀποτελούντων ὥστε ἀπέραντον κόσμον μετημφιστρύμενον. Οὕτε δι' ἐν παιδίον ὑπάρχει πλέον θέσις. Τὸ πλῆθος εἶνε πυκνὸν ὥστε φάλαγγς στρατοῦ, οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξέλθῃ, οὕτε εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκτείνῃ εὐκόλως τὰς χεῖρας. Δὲν ἀκούει τις ὀχλοβοὴν ἐκ τῶν συνήτων ἢ ὀρυθθὸν ὁμοῖον τῷ τῶν θεάτρων· ἐνταῦθα τὸ πᾶν συνταράσσεται σμερδαλέον κατὰ τρόπον ὅλως ἰδιοφυῆ. Οἱ μὲν ἄνδρες φωνάζουσιν καλοῦντες ἢ χαιρετῶντες ἀλλήλους μετὰ φρενητιῶδους θυμηθίας, τὰ δὲ παιδία καὶ αἱ γυναῖκες κραυγάζουσιν. Οἱ σοβιχρότεροι τῶν ἀνδρῶν μαίνονται ὡς νῆπιαι, νεανῖαι δὲ ἀνὰ ἑκάστοι καὶ τριᾶκοντα καὶ ὀμίλους ἄδοντες ἐν ῥυθμῷ καὶ κτυπῶντες τὰς ῥάβδους αὐτῶν ἐπὶ τῶν βαθμίδων ἀναγγέλλουσι τὴν ὥραν εἰς τὸν δημοτικὸν ἀντιπρόσωπον. Εἰς τὰς ἐκκωφωτικὰς τοῦ ὄχλου φωνὰς μὴγνύονται οἱ βαρεῖς καὶ ὑπόκωφοι ὄρυγμοι ἐκαστοῦ ὅλης πωλητῶν, ριπτόντων πορτοκάλλια πανταχόθεν. Ἡ μουσικὴ παιανίζει, οἱ ταῦροι μυκῶνται, τὸ πλῆθος ἔξωθεν θορυβεῖ. Ἀπέναντι τοιούτου θεάματος καταλαμβάνεται τις ὑπὸ φοβερᾶς σκοτοδίνης, καὶ πρὶν ἀρχίσῃ ἡ πάλη, αἰσθάνεται ἥδη ἐκυτὸν ἀπηυδηκότα μεθύοντα, σχεδὸν ἀπολέσσαντα τὴν κεφαλὴν.

Αἰφνὴς ἀκούεται κραυγὴ· El Rey, ὁ βασιλεὺς! Ἦλθεν ἐντὸς ἀμάξης συρομένης ὑπὸ τέσσαρων λευκῶν ἵππων, ὀδηγουμένων ὑπὲρ ὑψηλῶν φερόντων τὴν γραφικωτάτην ἀνδραλυσίαν σολῆν. Αἱ κλεῖουσιν τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον ὑαλοθυρίδες ἀνοίγονται

ἀμέσως. Ὁ βασιλεὺς εἰσέρχεται μετὰ πυκνῆς συνοδίας ὑπουργῶν, στρατηγῶν καὶ θεραπόντων. Ἀλλ' ἡ βασίλισσα δὲν εἶνε μετ' αὐτοῦ. Τοῦτο προεβλέπετο, διότι πάντες ἤξεύρουσιν ὅτι αἰσθάνεται φοβικίσιν πρὸς τοιοῦτον θέαμα. Ὁ βασιλεὺς ὁμῶς δὲν ἠδύνατο νὰ λείψῃ. Ἐρχεται πάντοτε λέγουσι μάλιστα ὅτι αὐτὸς εἶνε μανιώδης. Τέλος ἡ ὥρα ἐσήμανε, τὸ θέαμα ἀρχεται, ἐγὼ δὲ ὅα ἐνθυμούμαι ἐφ' ὅρου ζωῆς τὸ βίγος, ὅπερ ἡσθάνθην εἰς τὰς φλέδας μου κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην.

Ἡ σάλπιγξ ἤχεῖ. Τέσσαρες φύλακες τοῦ ἵπποδρόμου ἐφιπποῖ φέροντες πῖλον περωτῶν, κατὰ μίμησιν Ἑρικού τοῦ Δ' μέλανα μανδύαν, πέδιλα καὶ ξίφος εἰσέρχονται διὰ τῆς ὑπὸ τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον θύρας καὶ περιέρχονται καλπάζοντες τὸ στάδιον. Τὸ πλῆθος ἀποσύρεται, ἕκαστος μεταβαίνει εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ κονίστρα μένει ἐλευθέρη. Οἱ τέσσαρες ἵπποις παρατάσσονται ἀνὰ δύο πρὸ τῆς θύρας τῆς ἀπέναντι τοῦ βασιλικῦ θεωρείου, ἥτις μένει εἰσέτι κεκλεισμένη. Ἐπ' αὐτῆς ἔχουσιν ἥδη τὸ βλέμμα προσηλωμένον οἱ δέκα χιλιάδες τῶν θεατῶν. Ἐκ τῆς θύρας ταύτης μέλλει νὰ ἐξέλθῃ ἡ «cuadrilla», ἥτοι ἅπαντες οἱ ταυρομάχοι ἐν μεγάλῃ στολῇ, ὅπως παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὸν λαόν. Ἡ μουσικὴ παιανίζει, ἡ θύρα ἀνοίγεται, βροντῶδεις δὲ ἐκρήγνυνται ἐπευφημαί. Οἱ ταυρομάχοι προχωροῦσιν. Προπορεύονται οἱ τρεῖς ξιφοφόροι (espadas), ὁ Frascuello, Lagartijo, Cayetano, οἱ περιφημότεροι πάντων ἐνδεδυσμένοι τὴν στολὴν τοῦ ψιγάρῳ ἐν τῷ «Κουρεῖ τῆς «Σεβίλλης» ἐκ μετὰξῆς καὶ βελοῦδου διαφόρων χρωμάτων, κεκαλυμμένοι διὰ κεντημάτων, ουσάνων, κροσσῶν, ταινιῶν, χρυτῶν καὶ ἀργυρῶν κοσμημάτων κατερχομένων ἐπὶ ὅλου σχεδὸν τοῦ ἐνδύματος αὐτῶν, περιτετυλιγμένοι ἐντὸς εὐρυχωρῶν ἐπενδυτῶν ἐρυθρῶν καὶ κιτρίνων, φέροντες λευκὰς περικνημίδας καὶ ζώνην μεταξίνην.

Μετὰ τούτους ἔρχονται οἱ σημαφόροι (banderilleros) καὶ οἱ capeadores καὶ ὀμίλους, χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ ὡσαύτως κεκοσμημένοι. Εἶτα οἱ λογχοφόροι (picadores) ἐφιπποῖ ἀνὰ δύο, κρατοῦντες ἐν τῇ χειρὶ μέγα ἔγχος καὶ φέροντες φαῖον πῖλον χαμηλὸν καὶ πλατύτατον, μικρὸν διακέντητον ἐπενδύτην, καὶ πανταλόνιον ἐκ στικτοῦ δέρματος βοδὸς ἔχοντος ἑσῶθεν σιδηρὰς ταινίας. Τελευταῖοι δὲ ἔπονται οἱ «chulos», ἥτοι οἱ ὑπηρέται, ἐν στολῇ ἐορτασίμῳ. Ἀπαντες δὲ ὁμοῦ περιέρχονται μεγαλοπρεπῶς τὸ στάδιον διευθυνόμενοι πρὶς τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις γραφικωτέραν σκηνήν. Ἐν αὐτῇ εὕρισκε ἅπαντα τὰ χρώματα ὠραίου κήπου, ὅλην τὴν λαμπρὴν βασιλικὴν συνοδίαν, ὅλην τὴν εὐθυμίαν ὀμίλου προσωποδοφῶν, τὴν μεγαλοπρέπειαν λόγου πολεμιστῶν. Ἡμικλείων τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐδὲν ἄλλο βλέπει τις εἰ μὴ νέφος ἀπαστρέπτον ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Οἱ ἄνδρες εἶνε ὠραϊότατοι. Οἱ μὲν λογχοφόροι μεγαλόσωμοι καὶ μυώδεις, δίκην ἀθλητῶν, οἱ δὲ λοιποὶ λεπτοφυεῖς, εὐζωνοί, ἔχοντες παράστημα ἀγάλματος, πρόσωπον μελαγχροινὸν καὶ μεγάλους ὑπερηφάνους ὀφθαλμοὺς. Ἐν γένει δὲ νομίζεις ὅτι εἶνε ἀρχαῖοι μονομάχοι περιβεβλημένοι τὴν πολυτέλειαν Ἀσιανῶν ἡγεμόνων.

Ἡ cuadrilla σταματᾷ πρὸ τοῦ βασιλικῦ θεωρείου καὶ χαιρετᾷ. Ὁ δῆμαρχος νεύει ὅτι δύνανται νὰ ἀρχίσωσιν. Ἡ κλεῖς τοῦ toril, ἐνθα εἰσὶ κεκλεισμένοι οἱ ταῦροι, πίπτει ἐκ τοῦ θεωρείου εἰς τὸ στάδιον. Σκοπὸς τις τοῦ ἵπποδρόμου λαμβάνει καὶ ἐγχειρίζει αὐτὴν εἰς τὸν φύλακα, ὅστις σπεύδει νὰ τοποθετηθῇ ἐγγὺς τῆς θύρας, ἣν εἶνε ἑτοιμος νὰ ἀνοίξῃ. Ὁ ὄμιλος τῶν ταυρομάχων διασκορπίζεται, οἱ ξιφοφόροι ὑπερηφάνοι τὸ διάφραγμα, οἱ capeadores διασπείρονται ἐντὸς τῆς κονίστρας κινουντες τὰ ἐρυθρὰ καὶ κίτρινα αὐτῶν ὑφάσματα, μέρος δὲ τῶν λογχοφῶρων ἀποσύρεται ἀναμένον τὴν σειρὰν του, οἱ δὲ λοιποὶ κεντῶσι τοὺς ἵππους των καὶ τοποθετοῦνται ἀριστερᾷ τοῦ toril εἰς ἀπόστασιν 20 βημάτων ἀπ' ἀλλήλων, τὰ μὲν νῶτα αὐτῶν ἔχοντες ἐστραμμένα πρὸς τὸ διάφραγμα, τὴν δὲ λόγχην προτεταμένην. Ἡ στιγμὴ αὕτη εἶνε στιγμὴ ἀνεκφράστου ταρχῆς καὶ ἀνυπομονησίας. Τὰ βλέμματα πάντων συγκεντροῦνται ἐπὶ τῆς θύρας, ἐξ ἧς μέλλει νὰ ἐξέλθῃ ὁ ταῦρος. Ὅλων αἱ καρδίαι πάλλουσι, βαθεῖα ἐπικρατεῖ σιωπὴ καθ' ὅλον τὸ ἵπποδρόμιον. Οὐδὲν ἄλλο ἀκούεται ἢ οἱ μυκηθμοὶ τοῦ ταύρου, ὅστις ἐν τῇ σκοτίᾳ τῆς εὐρείας αὐτοῦ φυλακῆς προχωρεῖ ἀπὸ θέσεως εἰς θέσιν, καὶ φαίνεται ζητῶν αἶμα! Οἱ ἵπποι φρυάττουσιν, οἱ λογχοφόροι γίνονται πελιδνοί. Μίαν ἀκόμη στιγμὴν! Ἦχος σάλπιγγος ἀκούεται, καὶ ἰδοὺ ἡ θύρα ἀνοίγεται, πελώριος δὲ ταῦρος ρίπτεται ἐντὸς τῆς κονίστρας. Φοβερά κραυγὴ ἐξελοῦσα ἐκ δέκα χιλιάδων σθητῶν τὸν χαιρετᾷ· ἡ θανάσιμος πάλη ἀρχεται. Ἀ! ὅσον καὶ ἂν προσπαθῇ τις νὰ μὲν κύριος ἑαυτοῦ, τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ὠχρῆ ὡς πτώμα!

Συγκεχυμένως μόνον ἐνθυμούμαι τί κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς συνέβη. Ἀγνοῶ ποῦ εἶχον τὴν κεφαλὴν. Ὁ ταῦρος ἐρρίφθη κατὰ τοῦ πρώτου λογχοφόρου, εἶτα ὀπισθοδρόμησεν, ἐπ' ἀνέλαβε τὴν προσβολὴν καὶ ἐπέπεσε κατὰ τοῦ δευτέρου. Δὲν ἐνθυμούμαι ἐὰν συνήφθη πάλη, ἀλλὰ μετὰ δευτερόλεπτον ὥρμησε κατὰ τοῦ τρίτου. Ἀκολούθως ἔδραμεν εἰς τὸ μέσον τῆς κονίστρας, ἔστη καὶ παρετήρει ἀγρίως. Παρετήρησα καὶ ἐγὼ... καὶ ἐκάλυψα τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν. Ῥεῖθρον αἵματος ἐκάλυπτεν ὅλον τὸ μέρος τοῦ σταδίου ὅπερ διήνυσεν. Ὁ πρώτος ἵππος ἔκλειτο χαμαὶ, ἔχων τὴν κοιλίαν ἠνεωγμένην καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἐσκορπισμένα, ὁ δεύτερος, ἔχων τὸ στῆθος δισχιζόμενον ὑπὸ εὐρείας πληγῆς, ἐξ ἧς τὸ αἶμα ἔρρεε ποταμὸν, ἔβαινε τῆδε κακῆς κλοπιζόμενος, ὁ τρίτος ριφθεὶς κατὰ γῆς προσεπάθει

νά ανορθωθεί. Οί υπηρέται τρέχοντες ἐν σπουδῇ ἀνήγειρον τοὺς λογχοφόρους, ἀφῆρουν τὸ ἐπίπ-
πιον καὶ τὰς ἡνίας τοῦ φονευθέντος ἵππου,
καὶ προσεπάθουν νά ανορθώσωσι τὸν πληγω-
θέντα. Καταχθόνιοι ὠρυγμοὶ ἠντήχουν παντα-
χόθεν. Τοιαύτη ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀγώνος. Πρῶτοι οἱ λογ-
χοφόροι δέχονται τὴν προσβολὴν τοῦ ταύρου. Τὸν
προσμένονσι στερεῶ τῷ ποδὶ καὶ ἐμβυθίζουσι τὴν
λόγχην αὐτῶν μετὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ τρα-
χήλου, καθ' ἣν στιγμὴν χαμηλοῦται ὅπως προσ-
βάλλῃ τὸν ἵππον. Παρατηρητέον ὅτι ἡ λόγχη ἔχει
βραχέαν αἰχμὴν μὴ δυναμένην νά ἐπενέγκῃ βα-
θεῖαν πληγὴν, οἱ δὲ λογχοφόροι ὀφείλουσι διὰ
τῆς ῥώμης τῶν βραχιόνων τῶν νά κρατῶσι μα-
κρὰν τὸν ταῦρον καὶ νά σώσωσι τὸν ἵππον τῶν.
Πρὸς τοῦτο δὲ ἀπαιτεῖται βλέμμα ἀσφαλέςτα-
τον, βραχίων σιδηροῦς καὶ καρδίᾳ ἀτρόμητος·
οὐδ' ἐπιτυχάνουσι πάντοτε, οὔτε κἂν συχνά-
κις. Ὁ ταῦρος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμβυθίζει τὰ
κέρατά του εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου, καὶ ὁ λογ-
χοφόρος πίπτει χαμαί. Τότε οἱ capeadores τρέ-
χουσι, ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ ὁ ταῦρος ἐξάγει τὰ κέρατα
αὐτοῦ ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ θύματος του, οὗ-
τοι ἐπισείουσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰ ἐκ κοκ-
κίνου ὑφάσματος φόβητρα αὐτῶν, τὸν προκα-
λοῦσιν εἰς τὸ νά τοὺς καταδιώξῃ, καὶ οὕτω ἀφί-
νουσιν ἐν ἀσφαλείᾳ τὸν πεσόντα λογχοφόρον, ὃν
οἱ υπηρέται σπεύδουσι νά βοηθήσωσιν ὅπως ἀναβῇ
ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἐὰν δύναται ἀκόμη νά κρατηθῇ
εἰς τοὺς πόδας του, ἢ ὅπως τὸν ὀδηγήσωσιν εἰς
τὸ νοσοκομεῖον ἐὰν ἔβραυσεν τὴν κεφαλὴν του.

Ὁ ταῦρος, κρατηθεὶς ἐν μέσῳ τῆς κονίστρας
μετὰ τῶν αἰμοσταγῶν κεράτων του, ἀσθμαίνων
ἐβλεπεν ἀγρίως πρὸς αὐτὸν, ὡς εἰ ἤθελε νά εἴπῃ·
Σὰς ἀρκεῖ τοῦτο; Σμῆνος δὲ capeadores ἔδραμε
πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν περιστοίχισεν. Ἡρξάντο δὲ
οὗτοι νά προκαλῶσι καὶ βασανίζωσιν αὐτὸν ἀ-
ναγκάζοντες νά τρέχῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, κινουντες
τὰς λορίδας αὐτῶν πρὸ τῶν ὀμμάτων του καὶ
ἄνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἐλκύνοντες καὶ φεύγον-
τες αὐτὸν διὰ ταχειῶν περιστροφῶν, ἐπανερχόμε-
νοι ὅπως τὸν προκαλέσωσι καὶ πάλιν φύγωσιν.
Ὁ ταῦρος καταδιώκει τὴν μὲν ἢ τὴν δὲ, ἀπωθεῖ
αὐτὸν μέχρι τοῦ διαφράγματος καὶ ἐκεῖ κερατίζει
τὰς σάνιδας, κτυπᾷ διὰ τῶν ποδῶν του, πηδᾷ,
μυκᾷται, ἐμπήγει αὐτὸς τὰ κέρατα αὐτοῦ ἐν τῇ
κοιλίᾳ τῶν νεκρῶν ἵππων, ἀγωνίζεται ὅπως ὑ-
περπηδῇ τὸ διαχώρισμα καὶ τρέχει ἐξ ὅλων
τῶν μερῶν ἐν τῷ σταδίῳ. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ
τοῦτο ἕτεροι λογχοφόροι εἰσῆλθον ἵνα ἀντικα-
ταστήσωσιν ἐκείνους, ὧν οἱ ἵπποι ἐφανεύθησαν· οὗ-
τοι τοποθετοῦνται μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων, ἐκατέ-
ρωθεν τοῦ toril, ἐφ' οὗ ἡ μουσική, καὶ περιμένουσι
τὴν κατ' αὐτῶν ἔφοδον τοῦ ταύρου. Οἱ capeadores
προσελκύουσιν αὐτὸν ἐπιτηδείως πρὸς τὸ μέρος
ταῦτο. Ὁ ταῦρος ἰδὼν τὸν πρῶτον ἵππον ἐφορμᾷ
κατ' αὐτοῦ κύπτων τὴν κεφαλὴν καὶ προβάλλ-

ων τὰ φοβερά κέρατα. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτου
ἡ προσβολὴ ἀποτυγχάνει. Ἡ λόγχη πλήττει αὐ-
τὸν ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ τὸν ἀναγκάζει, τοῦτο
καθιστᾷ αὐτὸν ἐκμανῆ, καὶ ὀρμᾷ ἐκ νέου μετ' ὅλης
τῆς δυνάμεώς του, ἀλλὰ μάτην. Ὁ λογχοφόρος
ἀντέστη γενναίως, ὁ ταῦρος ὀπισθοχώρησεν, ὁ ἵπ-
πος ἐσώθη· βραχέα χειροκροτήματα χαιρετί-
ζουσι τὸν σωτήρα του. Ἀλλ' ὁ ἕτερος λογχοφόρος
ὑπῆρξεν ἡττον εὐτυχής. Ὁ ταῦρος προσέβαλεν
αὐτὸν μὴ δυνήθοντα νά τῷ ἐμπήξῃ τὴν λόγχην
του. Τὸ φοβερὸν κέρας τοῦ ταύρου εἰσῆλθεν εἰς
τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου μὲ τὴν ὀρμὴν ξίφους, ἐκί-
νῆθη ὡς δρέπανον ἐν αὐτῇ καὶ ἀπεσῆθη. Πάραυ-
τα τὰ σπλάγγνα τοῦ ἀτυχοῦς ζῶου κατέπεσαν
καὶ ἔμειναν κρεμάμενα ὡς σάκκος διήκων μέλι-
σχεδὸν τῆς γῆς. Ὁ λογχοφόρος ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ ἵπ-
που, τότε δὲ παρέστη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν θέα-
μα ἀποτρόπαιον. Ὁ λογχοφόρος, ἀντὶ νά καταβῇ,
βλέπων ὅτι ἡ πληγὴ δὲν ἦτο θανατηφόρος, ἐκέν-
τησεν τὸν ἵππον καὶ μετέβη νά τοποθετηθῇ εἰς ἑ-
τερον μέρος, ὅπως περιμείνῃ νέαν ἔφοδον. Ὁ ἵππος
περιῆλθε τὸ στάδιον, ἐνῶ τὰ κρεμάμενα ἐντόσθια
αὐτοῦ ἔτυπτον τὰς κνήμας καὶ ἐνεπρόδιζον τὴν
πορείαν του. Ὁ ταῦρος ἠκολούθησεν αὐτὸν ἐπὶ
τινας στιγμὰς, εἰτα ἐστάθη. Τὴν ὥραν ἐκείνην
ἠκούσθη ἡχος σάλπιγγος, ὅστις ἦτο τὸ σύνθημα
τῆς ὑποχωρήσεως τῶν λογχοφόρων. Ἀνοιχθείσης
θύρας τινός, ἀπῆλθον τροχάδην ὁ εἰς μετὰ τὸν
ἄλλον. Ἐμειναν δὲ δύο ἵπποι νεκροί, καὶ τῆδε
κῆκεῖς ἔλη καὶ ῥύγκες αἵματος, οὓς δύο ὑπη-
ρέται ἐκάλυπτον διὰ χόματα.

Μετὰ τοὺς λογχοφόρους ἔρχονται οἱ σημαιο-
φόροι. Διὰ τοὺς ξένους θεατάς τὸ μέρος τοῦτο
εἶνε τὸ ὠραιότερον τοῦ θεάματος, διότι εἶνε τὸ
ὀλιγώτερον σκληρόν. Αἱ σημαῖαι αὗται (bande-
rillas) εἰσὶ μακρὰ βέλη ἔχοντα μῆκος τεσσα-
ρων ποδῶν κοσμούμενα διὰ χρωματιστοῦ χάρ-
του, καὶ φέροντα μεταλλίνην αἰχμὴν, οὕτω
πως τεθειμένον, ὥστε εἰσαχθεῖσα ὑπαῖς εἰς τὰς
σάκκας δὲν δύναται πλεόν νά ἀποσπασθῇ, οἱ δὲ
τιναγμοὶ καὶ κινήσεις τοῦ ζῶου συντελοῦσιν εἰς
τὸ νά ἐμπηγνύεται ἔτι βαρύτερον. Ὁ σημαιοφό-
ρος, λαμβάνων δύο τῶν βελῶν τούτων, ἀνὰ ἓν
ἐν ἐκάστη χειρὶ, σπεύδει νά τοποθετηθῇ ὀρθίως
εἰς ἀπόστασιν δεκαπέντε βημάτων ἐνώπιον τοῦ
ταύρου, ὃν προκαλεῖ ὑψὼν τὰς χεῖρας καὶ κραυ-
γάζων. Ὁ ταῦρος ῥίπτεται κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ
σημαιοφόρος ἐτέρωθεν τρέχει πρὸς τὸν ταῦρον. Οὗ-
τος χαμηλώνει τὴν κεφαλὴν, ὅπως τῷ ἐμπήξῃ εἰς
τὴν κοιλίαν τὰ κέρατα, ἀλλ' ὁ σημαιοφόρος ἐμπήγει
τὰς αἰχμηράς σημαίας ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ταύ-
ρου ἀνὰ μίαν ἐκατέρωθεν, καὶ προφυλάσσεται πη-
δῶν ζωηρῶς εἰς τὰ πλάγια. Ἐὰν ὀλίγον προσ-
κλίνῃ, ἐὰν παρπατήσῃ, ἐὰν δισταγῇ ἐπὶ ἓν δευ-
τερόλεπτον, τετέλεσται, διχτυπᾷται ὡς βάτραχος.
Ὁ ταῦρος μυκᾷται, μκίνεσται, πηδᾷ καὶ κατα-
διώκει τοὺς capeadores μετὰ φρικώδους μανίας.

Ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ πάντες πηδῶσι τὸ διάφραγ-
μα, ἡ κονίστρα κενοῦται, τὸ δὲ θηρίον, ἔχον τὸ
ρύγχος αὐτοῦ ἀφρισμένον, τοὺς ὀφθαλμοὺς αἵμο-
σταγείς, τὸν τράχηλον αἵματόφυρτον, πλήττει
τὴν γῆν, ῥίπτεται κατὰ τοῦ διαφράγματος, ζη-
τεῖ ἐκδίκησιν, θέλει νά φονεύσῃ, νά κατασπα-
ράξῃ· ἀλλ' οὐδεὶς τολμᾷ νά ἀψηφῇ αὐτὸ, οἱ δὲ
θεαταὶ πληροῦσι τὸν ἀέρα κραυγῶν φωνάζοντες·
Ἐμπρός! Θάρρος! Ὁ ἀλλος σημαιοφόρος!
Ὁ ἕτερος προχωρεῖ καὶ ἐμπήγει τὸ διπλοῦν βέ-
λος του. Εἶτα ὁ τρίτος, ἔπειτα πάλιν ὁ πρῶτος.
Τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῷ ἐνέπηξαν ὀκτώ. Τὸ δυσ-
τυχές ζῶον, ἅμα ἠσθάνθη ἐμπηγνύμενα τὰ δύο
τελευταῖα, ἐβλεπε παρατεταμένον μυκηθμόν, ὁ-
δυνήρην καὶ φρικώδη, καὶ ἐφορμήσαν πρὸς κατα-
διώξιν ἐνός τῶν ἀντιπάλων του ἐκυνήγησεν αὐτὸν
μέχρι τοῦ διαφράγματος, ὅπερ ἐπήδησε μετ' αὐ-
τοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐντὸς τοῦ ὀπισθεν κειμένου δια-
ζώματος. Αἱ δέκα χιλιάδες θεαταὶ ἠγέρθησαν
πάντες συνάμα κραυγάζοντες «τὸν ἐφόνευσεν»,
ἀλλ' ὁ σημαιοφόρος εἶχεν ἤδη διαφύγει. Ὁ ταῦ-
ρος διέδραμεν ἐμπρός καὶ ὀπίσω μετὰ τῶν δύο
διαφραγμάτων ὑπὸ χάλαζαν βραδυσμῶν καὶ κτυ-
πημάτων, μέχρις οὗ ἔρθασεν εἰς ἀνοικτὴν τινα
θύραν. Εἰσῆλθεν ἐκ νέου εἰς τὴν κονίστραν, καὶ
ἡ θύρα ἐκλείσθη αὐτῷ. Τότε ἄπαντες οἱ σημαιο-
φόροι καὶ οἱ capeadores ἐρρίφθησαν ἐκ νέου πέ-
ριξ αὐτοῦ, εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν διαλαθὼν ὀπισθεν ἔσυρε
τὴν οὐρὰν τοῦ ταύρου σφοδρότατα καὶ ἐγένετο
ἄφαντος ὡς ἀστραπή· ἕτερος τρέχων ἐτύλιξε τὰ
κέρατα τοῦ ταύρου ἐντὸς τοῦ κοκκίνου αὐτοῦ ὑ-
φάσματος· τρίτος προσέβη εἰς τοσοῦτον θόσος,
ὥστε ἤρπασε διὰ τῆς χειρὸς μικρὸν κόμβον ται-
νίας, ὃν εἶχον προσκολληθεῖ ἐπὶ τῆς χαίτης του,
τέταρτος δὲ, ὁ τολμηρότατος πάντων, ἐνέπηξε
λόγχην χαμαὶ κατέμπροσθεν τοῦ τρέχοντος ταύ-
ρου, καὶ ἔπεσεν ὀπισθεν αὐτοῦ ῥίπτων τὴν λόγ-
χην μετὰ τῶν κνημῶν τοῦ ἐκπεπληγμένου ζώ-
ου. Ἐπραττον δὲ πάντα ταῦτα μετὰ ταχύτητος
ταχυδακτυλουργοῦ καὶ χάριτος χορευτοῦ, ὥστε
ἐπαίζον μὲ πρόβατον! Καθ' ὅλον τὸ διάστημα
τοῦτο τὸ ἄπειρον πλήθος ἐπλήρου τὸ ἵπποδρό-
μιον γελῶτων, ἐπευφημιῶν καὶ κραυγῶν χαρᾶς,
θαυμασμοῦ καὶ φρίκης.

Ἡ σάλπιγξ ἤχεε αὐτῷ. Τῶν σημαιοφόρων ἡ
σειρὰ παρήλθεν, ἔρχονται δὲ οἱ ξιφοφόροι. Ἡ
στιγμὴ αὕτη εἶνε ἡ ἐπισημοτέρα, διότι τὴν
ἀρχεται ἡ καταστροφή τοῦ δράματος. Τὸ πλήθος
σιωπᾷ, αἱ κυρεῖαι κλίνουσιν ἔξω τῶν θεωρείων τῶν,
ὁ βασιλεὺς ἐγείρεται. Ὁ περίφημος Frascuelo,
κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ τὸ ξίφος καὶ τὴν muleta, ἡ-
τις εἶνε τεμάχιον ἐρυθροῦ ὑφάσματος προσκεκο-
λημένου ἐπὶ μικρᾶς ῥάβδου, εἰσέρχεται εἰς τὴν
κονίστραν, παρουσιάζεται ἐνώπιον τοῦ βασιλικοῦ
θεωρείου, ἐκβάλλει τὸν πῖλόν του καὶ προσφέρει
τῷ βασιλεῖ διὰ ποιητικῆς ἐκφράσεως τὸν ταῦ-
ρον, ὃν μέλλει νά φονεύσῃ. Εἶτα ῥίπτει τὸν πῖλόν
του εἰς τὸν ἀέρα ὡς εἰ ἤθελε νά εἴπῃ: *Θά νικῇ-*

σω ἢ θά ἀποθάνῃ. Ἀκολουθοῦμενος δὲ ὑπὸ τῆς
λαμπρᾶς συνοδείας τῶν capeadores προχωρεῖ
σθεναρῶς πρὸς τὸν ταῦρον. Ἐνταῦθα ἐκτυλίσσε-
ται ἀληθὴς πάλη σώματος πρὸς σῶμα, ἀξία ὁ-
μηρικῆς ῥαψωδίας. Ἀφ' ἐνός βλέπει τις τὸ κτήνος
μὲ τὰ φοβερά αὐτοῦ αἵματα, τὴν θαυμασίαν δύ-
ναμιν, τὴν δίψαν τοῦ αἵματος αὐξανομένην ὑπὸ
τῆς ὀδύνης καὶ τυφλομένην ὑπὸ τῆς ὀργῆς, πα-
ριστῶσαν δὲ τι τὸ ἀπαίσιον, αἰμοχαρὲς καὶ φρι-
κώδες. Ἀφ' ἑτέρου δὲ νεανίαν εἰκονιστῇ ἐνδεδυ-
μένον δίκην χορευτοῦ, περιπατοῦντα περὶ τὸν
ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ὑπερασπίσεως ἢ ἐλκροῦ ξί-
φους. Ὁλον τὸ θεάτρον ἔχει τὰ βλέμματα καρ-
φωμένα ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς παρασκευάζει αὐ-
τῷ δῶρον! Ἡ μνηστὴρ του εἶνε ἐκεῖ, ἐντὸς θεω-
ρείου, καὶ τὸν παρατηρεῖ! Ὁ ταῦρος σταματᾷ
καὶ προσδίδει αὐτὸν, ὅστις προσδίδει καὶ αὐ-
τὸς τὸν ταῦρον, καὶ σείει τὸ κόκκινον ὑφάσμα
πρὸ αὐτοῦ. Ὁ ταῦρος χαμηλώνει τὴν κεφαλὴν, ὁ
ξιφοφόρος ῥίπτεται πλαγιῶθεν, τὸ τρομερὸν κέρας
τοῦ ταύρου ἐπιψαύει τὰ πλευρὰ αὐτοῦ, συγκρούε-
ται πρὸς τὸ κόκκινον ὑφάσμα καὶ κτυπᾷ εἰς τὸ
κενόν. Πάταγος χειροκροτημάτων ἐκρήγνυται ἐπὶ
ὅλων τῶν βαθυίδων, θεωρείων καὶ στοῶν. Αἱ κυ-
ρεῖαι παρατηροῦσι διὰ τῶν διόπτρων τῶν καὶ κραυ-
γάζουσιν· *Ἰδὲ, οὐδ' ὠχρίασε κἄν.* Ἡ σιωπὴ ἀ-
ποκαθίσταται ἐκ νέου, οὔτε μία λέξις, οὔτε ἥρως
ἀκούεται. Ὁ τολμηρὸς ταυρομάχος ἐπισείει ἐπα-
νελημμένως τὸ ὑφάσμα ἐνώπιον τοῦ ἐκμανοῦς
θηρίου, τὸ περὶ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, μετὰ τῶν
κεράτων καὶ περὶ τὸν λαιμόν, ἀναγκάζει
αὐτὸ νά ὀπισθοχωρῇ, νά προχωρῇ, νά στρέφῃται,
νά πηδᾷ· δεκάκις πολιορκεῖται ὑπ' αὐτοῦ, καὶ
δεκάκις δι' ἐλαφρᾶς κινήσεως διαφεύγει τὸν θά-
νατον. Ἀφίνει νά πέσῃ τὸ φόβητρον, καὶ τὸ ἐ-
γείρει ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ταύρου, τὸν πε-
ριπαίζει, τὸν προκαλεῖ, τὸν ὑβρίζει, τὸν καθιστᾷ
παίγνιον. Αἶφνης σταματᾷ, τίθεται εἰς φύλαξιν,
ἀνυψώνει τὸ ξίφος του, καὶ ὑπολογίζει τὸ κτύ-
πημά του. Ὁ ταῦρος τὸν παρατηρεῖ. Μίαν στιγ-
μὴν ἀκόμη, καὶ ἀμφοτέρω ταῦτοχρόνως θά ῥί-
φῃσιν κατ' ἀλλήλων. Εἰς ἐκ τῶν δύο ὀφείλει νά
ἀποθάνῃ. Πάντων τὰ βλέμματα τρέχουσι μὲ τα-
χύτητα ἀσπραπῆς ἐκ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους εἰς
τὸ ἄκρον τῶν κεράτων, καὶ πάντων αἱ καρδίαι
πάλλουσιν ἐξ ἀνυπομονησίας καὶ τρόμου. Αἱ ὄψεις
ἀκίνητοῦσιν, οὐδεμίαν ἀκούεται πνοή, τὸ ἀμέτρη-
τον πλήθος τῶν θεατῶν φαίνεται ἀπροελθιμώ-
μενον. . . ἀλλ' ἰδοὺ, ἡ κρίσιμος στιγμή ἐπῆλθεν! Ὁ
ταῦρος ὀρμᾷ, ὁ ἄνθρωπος πλήττει. Μία μόνη ὁ-
ξεῖα κραυγὴ ἀκολουθοῦμένη ὑπὸ πατάγῳ φοβε-
ροῦ χειροκροτημάτων ἐκπέμπεται πανταχόθεν. Τὸ
ξίφος, εἰσῆλθε μέχρι τῆς λαβῆς εἰς τὸν τράχηλον
τοῦ ταύρου, ὅστις κλονίζεται, καὶ ἀφίνων ἐκ τοῦ
στόματος ρεῖθρον αἵματος πίπτει ὡς κεραυνόπλη-
κτος. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ θόρυβος εἶνε
ἀπερίγραπτος, τὸ πλήθος φαίνεται γενόμενον ἔξω
φρενῶν, οἱ πάντες ἐγείρονται ὡς δαιμονισμένοι,

ποιούσι διαφόρους χειρονομίας, εκβάλλουσι μεγάλας κραυγὰς. Αἱ κυρίαι σείουσι τὰ μανδύλιά των, κροτοῦσι διὰ τῶν χειρῶν, κινουσι τὰ ῥιπίδια των. Ἡ μουσική παινίζει. Ὁ νικητὴς ξιφοφόρος προσεγγίζει εἰς τὸ διάφραγμα, καὶ περιέρχεται ὅλην τὴν κονίστραν. Κατὰ τὴν διάδωσιν αὐτοῦ ἐκ τῶν στοῶν, ἐκ τῶν θεωρείων, ἐκ τῶν βαθμίδων οἱ θεαταὶ, ἑξαλλοὶ ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ, ῥίπτουσι αὐτῷ πλήθος σιγάρων, χαρτοφυλακίων, ῥάβδων, πέλων, πᾶν ὅ,τι ὑποπίπτει εἰς τὰς χεῖρας των. Εἰς ὀλίγας στιγμὰς ὁ εὐτυχὴς ταυρομάχος ἔχει τὰς χεῖρας καὶ τοὺς βραχίονας πλήρεις δώρων, καλεῖ παρ' αὐτῷ τοὺς capeadores, ἀναρίπτει τοὺς πέλους εἰς τοὺς θαυμαστάς του, εὐχαριστεῖ, ἀποκρίνεται, ὡς δύναται, εἰς τοὺς ἀπευθυνόμενους αὐτῷ χαιρετισμοὺς καὶ ἐπαίνους, εἰς τὰ ἐγκώμια, ἅπερ τῷ ἀποτείνονται ἐκ μυρίων στομάτων, καὶ τέλος φθάνει εἰς τὸ θεωρεῖον τοῦ βασιλέως. Ὁ βασιλεὺς θέτει τὴν χεῖρα ἐντὸς τοῦ θυλακίου αὐτοῦ, ἐξάγει σιγαροθήκην, πλήρη τραπέζικων γραμματίων, καὶ ῥίπτει αὐτὴν εἰς τὸν ταυρομάχον, ὅστις τὴν ἀρπάζει ἐνῶ καταπίπτει, τὸ δὲ πλήθος ἐκρήγνυται πάλιν εἰς χειροκροτήσεις. Κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν ἡ μουσική παίζει τὸ νεκρώσιμον τοῦ ταύρου. Θύρα τις ἀνοίγεται, ἐξ ἧς βλέπει τις εἰσερχομένους καλπάζοντας τέσσαρας ὑπερηφάνους ἡμιδόνους κεκοσμημένους διὰ πτερῶν, κροσσῶν καὶ κυτρίνων καὶ ἐρυθρῶν ταινιῶν, καὶ ὀδηγούμενους ὑπὸ στρατιᾶς ὑπηρετῶν. Διὰ τῶν ἡμιδόνων τούτων ἀποσύρουσιν ἀλληλοδιαδόχως τοὺς νεκροὺς ἵππους καὶ εἶτα τὸν ταῦρον, ὃν ἀποθέτουσιν ἀμέσως ἐπὶ μικρᾶς γειτονικῆς πλατείας, ἐνθα σμῆνος ἀγριοπαίδων τὸν περιένουσιν, ὅπως ἐμβάψωσι τοὺς δακτύλους αὐτῶν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ταύρου, μεθ' ὃ ἐκδέρεται, κόπτεται καὶ πωλεῖται. Τὸ στάδιον μένει ἐλεύθερον, ἡ σάλπιγξ ἤχει, τὸ τύμπανον κρούει. Ἐτερος ταῦρος ἐξορμᾷ ἐκτὸς τῆς φυλακῆς του, προσβάλλει καὶ αὐτὸς τοὺς λογχοφόρους, διατρύπτει τὴν κοιλίαν τῶν ἵππων, προσφέρει τὸν λαϊμόν του εἰς τοὺς σημαιοφόρους (banderilleros) καὶ φονεύεται ὑφ' ἐνὸς ξιφοφόρου (espada)· οὕτω κατέρχονται ἐναλλάξ ἄνευ διακοπῆς ἐξ ταύροι.

Πόσαι συγκινήσεις, πόσα ῥίγη, πόσοι παλμοὶ σὲ καταλαμβάνουν εἰς τοιοῦτον θέαμα! Ποσάκις ὠχρίξαι αἰφνιδίως! Ἀλλὰ τὸ ῥίγος τοῦτο, τὴν ὠχρότητα, σὺ μόνον ὁ ξένος αἰσθάνεσθαι· ὁ παῖς, ὁ πλησίον σου εὐρισκόμενος, γελᾷ, ἡ κόρη ἡ ἔμ-προσθὲν σου καθημένη σκιρτᾷ ὑπὸ χαρᾶς, ἡ ἐν τῷ γειτονικῷ θεωρείῳ διαμένουσα κυρία βεβαιῶσθαι ὅτι οὐδέποτε ἄλλοτε διεσκέδασε τόσον λαμπρὰ! Ὅποιοι ἀλαλαγμοί! Ὅποια ἐπιφωνήματα! Πρό-πει νὰ εἶναι τις ἐκεῖ, ἵνα λάβῃ ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ πράγματος. Ἀμα ἐμφανιζόμενος ὁ ταῦρος χαι-ρετίζεται ὑπὸ χιλιῶν φωνῶν: *Τί ὠραία κεφα-λή! τί ὀφθαλμοί! Ἐκεῖνος θὰ χύσῃ αἷμα! Anda que vales un tesoro!* (Τῇ ἀληθείᾳ ἄξιζει

θησαυρόν). Τῷ ἀπευθύνουσιν ἐρωτικούς λόγους. Ἐάν ἐφύνευσεν ἵππον τὸν ὀνομάζουσι *καλόν* (bueno). Ἰδέτε, λέγουσι, τί εὐφρενὲς ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ ἵππου!

Λογχοφόρος τις ἀστοχεῖ τοῦ σκοποῦ καὶ πλῆ-ται ἀδεξίως τὸν ταῦρον, ἡ δὲν πολὺ νὰ ἀψ-φήσῃ αὐτόν. Τότε δὴ τότε τῷ ἐπιδαψιλεύουσι χεῖμαρρον ὕδριστικῶν ἐπιθέτων· *Αναδρε! Α-πατεώρ! Δολοφόνε!* Ἰπαγε νὰ κρυφθῇς, νὰ χαθῇς, νὰ μὴν ὑπάρχῃς! Οἱ πάντες ἐγείρονται καὶ τὴν δακτυλοδεικτοῦσι, τῷ δεικνύουσι τὸν γρόνθον, τῷ ῥίπτουσι κατὰ πρόσωπον φλοῦδες πορτοκαλλίων καὶ τὰ ἀπομεινάρια τῶν σιγάρων, τὸν ἀπειλοῦσι μὲ τὰς ῥάβδους των. Ὅταν ὁ ξι-φοφόρος φονεύσῃ τὸν ταῦρον μὲ τὸ πρῶτον κτύ-πημα, τότε ἀκούονται λόγοι ὡσεὶ ἐκστῶν πα-ραφρονούντων, χειρονομίαι μαινόμενων: *Εἰδὲ ἐδῶ, ἄγγελε μου! Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῇ, Fras- cuelo!* Τῷ πέμπουσι φιλήματα, τὸν καλοῦν, τῷ προτείνουσι τοὺς βραχίονας ὡς εἰ ἤθελον νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶσιν. Ὅποια ἀφρονία ἐπιθέτων, προσ-φωνήσεων περιπαθῶν, ἐγκωμίων! Ὅποιον πῦρ! Ὅποια ζώή!

[Ἐπειτα τὸ θέαμα.]

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

3

Κατὰ τοὺς μακροὺς τῆς δουλείας αἰῶνας με-γάλων περιποιήσεων ἀπῆλθον ἐν τῇ ξένῃ οἱ Ἀ-θηναῖοι· ἤρκει μόνον νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶναι Ἀθη-ναῖος, ὅπως γίνῃ δεκτὸς ὡς υἱὸς ἐπανακάμπτων μετὰ μακρὰν ἀποδημίαν. Ἡ αἰτία εἶναι εὐνόη-τος· τὴν δόξαν, τὴν ἀκμὴν διεδέχθησαν παντοῖαι συμφοραὶ, καταστροφαὶ, λεηλασίαι, ἐρημώσεις, ἐξάνδραποδισμοὶ, καὶ συνεπῶς τὸν θαυμασμὸν διεδέχθη ὁ οἶκος καὶ ἡ συμπάθεια. Εἰς τὸ ν' ἀ-γαπῶσιν ὅμως τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τοσοῦτον συ-νετέλεσε βεβαίως καὶ ἡ κατὰ τὴν περίοδον τῆς παχυλῆς τῆς Ἑλλάδος ἀμαθείας ἀκμὴ πολλῶν Ἀθηναίων λογίων¹.

Ἐντούτοις, ἐπειδὴ ὁ Ἕλλην ἀγαπᾷ τὴν καλο-πέρασιν, τινὲς ὅπως ἀπολαύωσι περιποιήσεων, προσεποιούντο τοὺς Ἀθηναίους, καὶ βεβαίως πολ-λοὶ ἐκ τῶν ξενιζόντων αὐτοὺς ἠπατήθησαν, πα-χέως ὅμως εὐρέθη ἡ λυδία λίθος, καὶ δὴ ἐπενοήθη εἶδος συνθήματος, δι' οὗ ἀνεκάλυπτον τὸν ψευ-δαθηναῖον. Τοῦτο μοι διηγήθη ὑπὲρ γηρώς τις Ἀθηναῖος, ὅστις μοι ἀπηθύονε τὴν συνθηματικὴν ταύτην ἐρώτησιν, εἰς ἣν βεβαίως δὲν ἀπεκρίθην

1. Οἱ οἱ π. γ. ἦσαν οἱ: Ἀλόνικος καὶ Δημήτριος Χαλ-κοκονδύλας, ἡ Φιλοθέη Βενιζέλου, ὁ Νεοκλήλ Χύλας, οἱ Ἀγγελος καὶ Δημήτριος Βενιζέλοι, ὁ Ἰωάννης Τρίμης, ὁ Θεόφιλος Κορυδαλλεύς, ὁ Λεονάρδος Φιλαράς, ὁ Δημήτριος Ἀργυροῦ Βεναλδῆς, ὁ Ἰωάννης Βενιζέλος, οἱ Λιδέριος καὶ Δημήτριος Κολέτται, οἱ Ἰωάννης καὶ Στέργιος Πατοῦσαι, ὁ μετὰ ταῦτα πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἐφραίμ ὁ Β', ὁ Ἀνδρέας Γανᾶς, ὁ Ἰωάννης Μαρμαροπούρης, ὁ Παναγιώ-της Κοδριάς καὶ ὁ Δημήτριος Γαλανός.

ἀλλ' εὐτυχῶς τοῦτο συνέβη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡ-μῶν καὶ ἐν Ἀθήναις. Λοιπὸν ἠρωτάτο ὁ ξένος:

— Ἀπὸ ποῦ εἶσαι;

— Ἀθηναῖος!

— Ἀ! καλὰ... ἀμ' σὰν εἶται Ἀθηναῖος, ποῦ εἶναι ἡ μπαλωμένη κολόρα;

Καὶ ἂν ἀπεκρίνεται·

— Ὅσον Ἀσώματο, ὅσον τὰ παλαιὰ.

— Ἀ! καλῶς ὥριστες, Ἀθηναῖος εἶσαι, τῷ ἔλεγον. Ἐάν ἀπεκρίνεται ὅμως ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ἡ ἐσι-ώπα, ἀπεδιώκετο ἰδίως ὡς ψευδόμενος.

Ἡ μπαλωμένη κολόρα, οὕσα καὶ σήμερον ἐτι μπαλωμένη καὶ περιεσφιγμένη διὰ σιδηρᾶς στε-φάνης, κεῖται ἐντὸς τοῦ λεγομένου Γυμνασίου τοῦ Ἀδριανοῦ παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ με-γάλου ἐν τῇ ἀγορᾷ στρατῶνος καὶ παραπλευρῶς τοῦ γνωστοῦ *τζαμίου*, ἐντὸς δὲ τοῦ γυμνασίου τούτου ὑπῆρχε ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν, οὗτινος σώ-ζονται εἰσέτι ἴχνη εἰκότων.

Ἡ δὴ ὡς ἄλλος Φλάβιος παρὰ δίδω εἰς κοινὴν χρῆσιν τὸ μυστήριον, καίτοι ἐννοῶ ἐκ τῶν προ-τέρων, ὅτι οἱ καρποὶ τῆς εὐγνωμοσύνης οὐδ' ὅλ' δρέψω δὲν ὅλ' διακρίνονται ἐπὶ ἀφρονία.

Δ Γρ. Κ.

Η ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Ἐπ' ἐσχάτων ἐδημοσιεύη σύγγραμμα φέρων τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ ἐν Βιέννῃ Ἀστυνομικὴ Διεύ-θунσις ἐν ἔτει 1880», ἐξ οὗ σταχυολογοῦμεν τὰς ἐπημένας πληροφορίας· Ἡ δικαιοδοσία τῆς ἀστυ-νομίας Βιέννης ἐκτείνεται ἐπὶ 1,083,645 ψυχῶν. Τὸ προσωπικὸν τῆς διευθύνσεως καὶ τῶν ὑποδι-ευθύνσεων συνίσταται ἐκ 2,795 ἀνδρῶν, ὑπὲρ οὗ δαπανῶνται 2,342,083 φιορίνια. Ἡ Βιέννα πε-ριλαμβάνει 84 ἐμπορικὰ καταστήματα μουσικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων· 249 πωλεῖα προστε-χηταρίων καὶ βιβλίων τῶν σχολείων· 940 ἐφημε-ριδοπωλεῖα· 209 βιβλιοπωλεῖα· 27 βιβλιοθήκας δανείων βιβλίων· 10 καταστήματα δανείων μου-σικῶν· 211 ἐφημεριδοπωλεῖα ἐπὶ προπληρωμῇ· 212 τυπογραφεῖα· 148 λιθοτυπεία· 24 χαλκο-γραφεῖα· 32 ξυλογραφεῖα· 24 γραμματοχρητῆρια· 12 παιγνιοχαρτοποιεῖα. Ἐταιρίαι ὑπάρχουσιν ἐν Βιέννῃ 1,529, ἐν αἷς 366 βοηθητικαὶ καὶ ἑτεραι ὑποστηρίξεως ἐνδεῶν· 134 φιланθρωπικαὶ παντὸς εἶδους, 133 ἑταιρ. διασκεδάσεων· 109 ἑταιρ. λα-χείων, 104 καλλιτεχνικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ, 62 μουσικαὶ ἑταιρίαι, 41 σύλλογοι φοιτητῶν, 12 γυμναστικῆς, 48 πολιτικοὶ σύλλογοι, 62 ὀρη-σκευτικοί, 11 σκοποβολῆς καὶ 32 πυροσβεστικαὶ καὶ πυρασφαλιστικαί. Ἡ Βιέννα ἀριθμεῖ 954 ἀ-μάξας μικράς, 1217 μεγαλητέρας μεθ' ἐνὸς ἵπ-που, 741 μετὰ δύο ἵππων, 165 ἀμάξας ἐνοικι-αζόμενας ἐπὶ ἐργασίαις διαφόροις, 524 ἀμάξια φορτηγὰ, 500 βαγόνια ἵπποσιδηροδρόμων (4, 101 ἐν ὅλῳ). Αἱ δύο ἵπποσιδηροδρομικαὶ ἑται-ρίαι μετῆγαγον 25,316,076 ἀνθρώπους ἀπέναντι

24,003,368 τοῦ ἔτους 1879. Ἐν οὐδεμιᾷ πό-λει γίνεται χρῆσις τόσον μεγάλη τῶν ἵπποσιδη-ροδρόμων ὅσον ἐν Βιέννῃ, ὅπου ἀπέβη οὕτως εἰ-πεῖν στοιχεῖον ζωῆς, ἀναπόρρευτον κατὰ τὸν βιενναῖον. Θέματα διαρκῆ εἰσὶ 12, ἐν οἷς ἐδόθη-σαν 2,812 παραστάσεις, ἐν αἷς 30 ὑπὲρ ἀγαθο-εργῶν σκοπῶν. Ἐσποδοχεῖα 163, καρπωλεῖα 609, μαγειρεῖα τοῦ λαοῦ 10, τεῖοπωλεῖα 7 (!) οἶνο-πνευματοπωλεῖα 1,624 (!) ἐστιατόρια καὶ οἶνο-πωλεῖα 2,887, ζυθοπωλεῖα 232 κτλ. ἐν ὅλῳ 5, 497. Λυπηρὴν ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν τεῖοπωλείων καὶ μαγειρείων πρὸς τὰ οἶνοπνευματοπωλεῖα δὲν εἶναι ἀντίστροφος! Μεγίστη εἶναι ἡ κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ ἐν τοῖς σιδηροδρομικοῖς σταθμοῖς, ὧν ἡ ἐπιτήρησις ἀποτελεῖ μίαν τῶν μεγίστων φρον-τίδων τῆς ἀστυνομίας. Ἐν τοῖς 14 σιδηροδρομι-κοῖς σταθμοῖς τῆς Βιέννης καθ' ἑκάστην ἔρχον-ται καὶ ἀπέρχονται 781 πρόσωπα ἐν θέρει, καὶ 623 ἐν χειμῶνι, κατὰ μέσον ὅρον, ἐν ὅλῳ κατὰ τὸ ἔτος 1880 ἦλθον 4,469,515 καὶ ἀπῆλθον 4, 066,412 πρόσωπα. Ἐνδιαφέρον λίαν εἶναι τὸ ὁ-γισινδὸν τμήμα τοῦ βιβλίου. Ἡ Βιέννα ἔχει 1,256 ἱατροὺς, 43 ὁδοντοῖατροὺς, 31 ἱατροὺς ὁμοιοπα-θείας, 87 φαρμακοποιούς, 49 κτηνιατροὺς, 27 σιδηρογοῖατροὺς τῶν κτηνῶν, 1495 μαιᾶς! Ἀυ-τοκτονίαι συνέβησαν εἰς ἐν ἔτος 308, ἀπόπειραι αὐτοκτονιῶν 257. Αἰτίαι τῶν αὐτοκτονιῶν καὶ ἀποπειρῶν εἰς τοῦτο ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον *ἐλλειψίς ἐργασίας καὶ εἰσθῆια*, 57 ἦσαν βεβα-ρημένοι ἐκ τῆς ζωῆς των (!) 34 ἀτυχεῖς εἰς τὸν ἔρωτά των, 34 μελαγχολικοὶ, 38 οἰκογενειακαὶ ἐρίδες, 23 φόβοι καταδιώξεως δικαστικῆς, 40 ἀ-νίατοι ἀσθενεῖαι, 87 φρενοβλάβειαι. Ἡ ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις τόσῳ ἀκριβῆς ἐγένετο, ὥστε σπανίως ἠγέρθησαν παράπονα καὶ κατηγορίαι ἀμελείας τῶν ὁργάνων. Ὅργανα ἀστυνομικὰ ἦσαν 2,348, ὧν τινες ἐμορφώθησαν ἐπιστημονικῶς, καὶ δὴ 1 φιλοσοφικῶς, 22 δικανικῶς, 2 ἱατρικῶς, 7 ἐν τῷ πολυτεχνεῖῳ, 6 ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῶν καλῶν τε-χνῶν, 42 ἐν τοῖς γυμνασίοις, 321 ἐν ταῖς πρα-κτικαῖς σχολαῖς, 50 ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς, 8 τε-χνικαῖς, 8 ἐν τῷ παιδαγωγεῖῳ, 2 ἐν τῇ κτηνι-ατρικῇ σχολῇ, 2 ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ, 82 ἐν ἄλλοις στρατιωτικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις. Ἐξ αὐ-τῶν μητροικῶν γλῶσσαν εἶχον τὴν γερμανικὴν 1, 973, 280 βοηρικὴν, 30 πολωνικὴν, 27 σλαβο-νοκρατικὴν, 26 οὐγγρικὴν, 4 ἰταλικὴν κλ. Ἑξῆς γλῶσσας ὁμίλουν, γαλλικὴν 23, ἰταλικὴν 18, ἀγγλικὴν 3, ἰσπανικὴν 2, ρωσσικὴν 6, σερβικὴν 17 καὶ ῥωμουνικὴν 27. Τὰ ἀστυνομικὰ ὅργανα μορφοῦνται καὶ ἐν τῇ τηλεγραφικῇ σχολῇ καὶ τῇ κολυμβητικῇ σχολῇ. Τηλεγραφητὰς ἡ ἀστυνομία εἰς τὴν διάθεσιν τῆς εἶχεν 750. Ἡ ἀνεπίληπτος αὐτῶν διαγωγή δεικνύεται ἐκ τοῦ ὀλιγίστου ἀ-ριθμοῦ τῶν τιμωρηθέντων. Ἐπεὶ 1873 εἶχον ἀ-πολυτῇ τῆς ὑπηρεσίας 249 ἄνδρες ἐπὶ ἀνικανό-τητι, τῷ δὲ 1880 μόνον 13. Πειθαρχικαὶ ποιναὶ

ἐπεβλήθησαν 1646, χρηματικά 8328, ἐν ὧν 8, 323 φιορίνια ἐπληρώθησαν 1,699. Ἡ ἀστυνομία ἐτύπωσε ἐν ὧν 641,403 φύλλα ὑπηρεσίας. Ἡ ἀκριβὴς ἐνέργεια τῆς ἀστυνομίας δηλοῦται ἐν ταῖς μεγάλας πανηγύρεσι, ὡς π. χ. ἐν τοῖς γάμοις τοῦ Διαδόχου, ἐν οἷς σχετικῶς ἀνάξια λόγου ἀτυχήματα ἢ ἐγκλήματα συνέβησαν. Τοιαύτη ἡ βιενναία ἀστυνομία!

Η ΘΥΣΙΑ

Ἑμμετρον διήγημα.

Sachez-le, c'est le cœur qui parle et qui soupire
Lorsque la main écrit...

ALFRED DE MUSSET

Α'

Κόρη ξανθή, λευκή 'σάν τὰ σενδόνια,
'Απλύνεται 'ς τὸ στρώμα τῆς ἐκεῖ...
Θερίζει τὰ δεκαεπτά τῆς χρόνια
Τύφος, ἀρρώστια ἄγρια, κακὴ.

Καὶ ἔχει τὰ 'δοντάκια τῆς σφιγμένα,
Τὰ χεῖλη τῆς σκασμένα καὶ κλειστά,
Καὶ ἔξω ἀπ' τὸ κρεβάτι κρεμασμένα
Τὰ χέρια τῆς 'σάν κάρβουνα ζεστά.

'Απ' τὰ μαλλιά, ποῦ 'ς τᾶσπρον προσκεφάλι
Πέφτουν γύρω ὀλόξανθοι σωροί,
Εἰς τὸ παρθενικὸ τῆς τὸ κεφάλι
Χρυσὸ στεφάνι Παναγίης φορεῖ.

Τὰ γαλανά τῆς 'μάτια θολωμένα
Κι' ὀρθάνοικτα δὲν ἔχουν πλεῖα ματιά...
Καὶ εἶνε μὲς 'ς τᾶσπράδια τοὺς χυμένα
Κόκκινο αἷμα, κόκκινη φωτιά.

Κρυφὰ ἀναστενάζει καὶ δακρύζει
'Ἡ δύστυχη μητέρα τῆς σκυφτή...
Τοῦ κάκου' πλεῖα δὲν βλέπει, δὲν γνωρίζει,
Εἶνε κορμὶ ἀνάσθητο αὐτῇ.

Β'

'Πρὸ' ὁ γιαντρός... 'Σ τὴν τῶρα μὲτωπό του
Τῆς ἐπιστήμης φαίνεται τὸ φῶς.
Τὴν βλέπει καὶ 'ς τὸ 'μάτι τὸ 'δικό του
'Ο κίνδυνος δὲν μένει πλεῖα κρυφός.

'Εκίθησε κοντὰ τῆς γλωμιασμένος
Χαϊδεύει τὰ μαλλιά τὰ ζηλευτά,
Καὶ λέει 'ς τὴν μητέρα δακρυσμένος:
«—Τί κρίμα, ὅτ' τὰ κόψωμε αὐτά!...»

'Σ' ἂν νᾶκουσεν ἡ κόρη μὲς 'ς τὸ βύθος,
Τὸ στόμα ἀνοιγοκλεῖ χωρὶς 'μιλῶν,
'Ανατριχιάζει μὲς στιγμὴ τὸ στήθος
Καὶ σέρνεται τὸ χέρι 'ς τὰ μαλλιά...

Μὲ κόπο ἐσηκώθη' ἡ μητέρα
Εἰς τοῦ γιαντροῦ τὸ λόγο τὸ σκληρό.
Εὐρῆν' ἕνα ψαλίδι ἐκεῖ πέρα,
Εὐρῆν' ἕνα δίσκο ἀργυρό.

Κ' ἔγειρε πάλι κ' ἔκρυψε τὴν ὄψιν
Μέσα 'ς τὴν μητρικὴν τῆς ἀγκαλιάν,
Γιὰ νὰ μὴ 'δῇ τὸ χέρι ποῦ ὅτ' κόψῃ
Τῆς ἀκριβοῦς τῆς κόρης τὰ μαλλιά.

1. Κλειστό.

Μόνον 'σάν ἐννοίωσ' ὅλα τελειωμένα
'Εκύτταξε μὲ πρόσωπο σθεστό
'Σ τὸν ἄσπρον δίσκο τὰ μαλλιά βιγμένα,
— Χρυσάφι μὲς 'ς τᾶσπρη σκορπιστό!...

Καὶ ὅταν, ἀφ' οὗ ἔμειν' ὦρα 'λίγη,
Κ' ἐπρόσταξε τί πρέπει νὰ γένῃ,
'Ανασηκώθηκε ὁ γιαντρός νὰ φύγῃ,
Τοῦ εἶπε μὲ σπαρτακτικὴ φωνή:

«—Γιαντρέ, γιαντρέ!.. ὅτ' σώσης τὸ παιδί μου...»
Εἶπ' ὁ γιαντρός: «—Πιστεύω!.. σὲ πονῶ!..»
Μὴ δὲν ἄρκει, φτωγὴ, ἡ θείησί μου...»
Καὶ ἔδειξε 'ψηλὰ τὸν Οὐρανόν.

Γ'

Σκλάβος ποῦ θεῖα δύναμι λᾶς παίρνει
Γιὰ νὰ ξεφύγῃ πειρατοῦ φιλικῇ,
Τριάντα 'μέραις-νύχτες παραδέρνει
'Σ τοῦ Χάρου τὴν ἀχόρταγην ἀγκαλιά.

Καὶ εἶνε φοδερὴ ἡ ἀγωνία
Πότε σιγὰ σιγὰ παραμιλᾷ,
Πότε φωνάζει: ὅπως τὰ θηρία
'Ἡ πέφτει καὶ 'ς τὸ πάτωμα κυλᾷ...

Κάποτε δέρνει ὅλους ὠργισμένη,
Καὶ τὴν μητέρα' ἀκόμη τὴ φτωγὴν.
Κ' ὕστερα γέρνει πάλι κουρασμένη
'Σ τὸ στρώμα τῆς θαρρεῖς χωρὶς ψυχῇ...

Τριάντα 'μέραις!.. Ἄχ! κ' ἡ κάθε 'μέρα
'Ὅπου περνᾷ μετρίεται μὲ κερί
Ἢ ἀνάφτει τακτικῶς—καλὴ μητέρα—
'Σ τὴ μάσσα τοῦ Χριστοῦ τὴν τρυφερή.

Δ'

Μὲς ἀπ' τὸ παραθύρι πῶχουν κλείσει:
'Ρίχνει ὁ ἥλιος μὲς 'ματιὰ κρυφά,
'Σ' ἂν νᾶρχεται νὰ 'δῇ καὶ νὰ 'ρωτήσῃ,
Τί κάνει ἡ ξανθὴ τοῦ ἀδελφῇ.

'Εξω πετοῦν μικρὰ χελιδονάκια
Καὶ τὸν τρελλὸ τὸν Μάρτη τραγουδοῦν,
Κι' ἀκούονται 'ς τὸν δρόμο τὰ παιδάκια
Ποῦ τρέχουν καὶ φωνάζουν καὶ πεδοῦν.

Εἶν' ὁ γιαντρός 'ς τῆς ἄρρωστης τὸ πλάϊ—
Κοιμᾷ' ἐκείνη ἡσυχᾶ, γλυκᾶ,
Κ' ἡ μαρμαμμένη ὄψιν τῆς γελᾷ...
'Ετὸς ἡ ζωὴ τὸν θάνατο νικᾷ!...

'Σ τὴν μάσσα λείει ὁ γιαντρός — «ὅτ' ζήσῃ
'Ἡ κόρη σου, ὅτ' γείνη πλεῖα καλὰ!»
Κ' ἐκείνη, πρὶν ἀκόμη τὴν κρατήσῃ,
Τὰ χεῖλη τῆς 'ς τὰ χέρια τοῦ κολλᾷ...

Χαρὰ 'ς τὴν τύχη τῆς ψυχῆς ἐκείνης
Ποῦ δίνει τέτοια εἶδησι καλῇ.
'Αγιάζεται μὲ τῆς εὐγνωμοσύνης
Τὸ δάκρυ καὶ τὸ θερμὸ φιλεῖ!

Ε'

'Πτον ἡ τρίτη 'μέρα τοῦ 'Απρίλη
'Ὅταν ἐβγῇ' ἡ πρώτη τῆς μιλιᾷ
Μισοσυστὴ ἀπ' τᾶσπρα τῆς τὰ χεῖλη:
«—Μητέρα μου, ποῦ εἶνε τὰ μαλλιά;»

Καὶ ἄνοιξεν ἐκείνη τὸ συρτάρι
Ποῦ εἶχε τὰ χρυσὰ μαλλιά κλειστά,
Κ' ἔφερε τὸ παλὸ τῆς τὸ καμάρι
'Σ τὴν ἄρρωστη τὴν κόρη τῆς μπροστά.

Κ' ἔπιασ' ἡ κόρη μὲς 'ς τὰ δάκτυλά τῆς
Μὲ πόνο τῶν μαλλιών τῆς τὸν σωρό
Κ' ἐσφύγγισε μ' αὐτὰ τοῦ δάκρυα τῆς
Ποῦ ἔτρεχαν 'ς τὸ πρόσωπο τῷ χροῖ...

'Επειτα 'ζήτησ' ἕνα καθρεφτάκι
Τὴν ὄψιν τῆς νὰ ἰδῇ τὴν τορινήν...
'Σ' ἂν εἶδε, χαμογέλασε λιγάνι
Καὶ εἶπε μὲ ἀδύνατη φωνή:

Καὶ μὲ γλυκὸ παράπονο ἡ κόρη:
«—Καλὴ μητέρα, πρὶν 'ς τὸν κόσμο 'δῶ
Παρακαλοῦσες νᾶμουνα ἀγόρι—
Ἄχ, τὸρ' ἀγόρι ἔγεινε κ' ἐγώ...

Κι' ἐφίλησε μὲ πόνο τὰ μαλλιά τῆς,
Καθὼς φιλοῦσε φίλο μὲς νεκρό,
Καὶ τᾶσπρωξ' 'ς τὸ στρώμα μακρὸ τῆς
Καὶ εἶπε κ' ἄλλο λόγο περὶ μικρό:

«—Μητέρα, πᾶρ' τὰ κρύψ' τὰ 'ς τὸ συρτάρι
Καὶ κλείδωσε καλὰ μὲ τὸ κλειδί...
'Εκείνος ποῦ μὲς 'μέρα ὅτ' μὲ πᾶρη
Τὰ περασμένα πλούτη μου νὰ ἰδῇ!»

Ζ'

Πετοῦν ἡ 'μέραις, φεύγουν τὰ χρόνια...
Ξεχνιοῦντ' ἡ λύπαις, σθύνουν ἡ χαραῖς.
Λυόνουν τὰ κρῶα τοῦ Γενάρη χιόνια...
Μαδοῦν ἡ πασχαλινὰς ἡ τρυφεραῖς.

Ζ'

Σὲ σάλα, ποῦ κανεῖς τὸν νοῦ τοῦ χάνει
'Απὸ τὸ φῶς, τὸν κόσμο τὸν πολὺ,
Κόρη ξανθὴ τῆς νύφης τὸ στεφάνι
Φορεῖ καὶ γέρνει κάτω ντροπαλῇ.

Τὰ καταγάλανά τῆς τὰ 'ματάκια
Τοῦ οὐρανοῦ μὲς 'μοιάζουν ζωγραφία,
Τὰ χεῖλη τῆς, τὰ τοῦ μαγουλάκι
Εἶνε δροσὶν γεμάτα κ' ἔμορφι.

Χαρούμενος τὸ χέρι τοῦ τῆς δίνει
Νέος μὲ πρόσωπο ὅλο γελαστό...
Λυτὸς καρδίᾳ καὶ ἐμορφίᾳ ἐκείνη,
Κάνουν οἱ τοῦ ζευγαρίου ταιριαστό.

Καὶ λέει: «—Εὐχαριστῶ!...» 'ς τὸν κῆθε ἕνα
Ποῦ φέρνει τὴν 'δικήν του τὴν εὐχὴ
Μὲ λίγα λόγια ἀπ' τὰ συνειθισμένα:
«—Χρόνια πολλά, καλὰ ἡ εὐτυχία!...

Η'

'Ο κόσμος φεύγει' μένουν οἱ τοῦ μόνου...
... Σηκώθηκε ἡ κόρη χαροπῇ.
Τὴν ὄψιν τῆς χαμόγελο χρυσώνει!
«—Τώρα ἐκεῖνο ποῦ σοῦ εἶχα 'πεῖ...

Καὶ τοῦδωσε τᾶριστερό τῆς χέρι,
'Σ τὸ κάτασπρον τὸ γάντι τῆς κλειστό,
Κ' ἐπῆρε τὸ κερί γιὰ νὰ τὸν φέρῃ
'Εμπρός 'ς ἕνα συρτάρι σφαιριστό.

'Εσκυψε κ' ἐξεκλείδωσε μὲ χέρι
Καὶ ἔδωκε ἕνα δίσκο ἀργυρό,
Κρυμμένον μὲς 'ς ἐκεῖνο τὸ συρτάρι
'Απ' τῆς ἀρρώστιας τὸν παλὸ καιρό...

Κ' ἐφίλησε σιγὰ τὸ μέτωπό του
Καὶ μὲ τὰ μεταξένια τὰ μαλλιά
'Επέρασε τριγύρω 'ς τὸν λαϊμό του
Τετραδίπλη κ' ὀλόχρυσον θηλειά...

Θ'

Καὶ τόρ' ἀκόμα ἤθελα νὰ ψάλλω
Τοὺς ὅρκους τοὺς, τὰ λόγια τὰ γλυκὰ.
Τὰ σκέδια... τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο,
Τὰ τόσα τῆς ἀγάπης μυστικά...

Μὴ ὁ Οὐγκὼ φωνάζει ὠργισμένος
Πῶς ἕνας ἄσπρος ἄγγελος πετᾷ,
Κ' ἐκεῖ 'μπροστὰ 'ς τὴν θύρα καθισμένος
Τὸ δάκτυλο 'ς τὰ χεῖλη τοῦ κρατᾷ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Προχθὲς ὑπηρετήρια φιλικῆς οἰκογενεῖς παρο-
σιάζεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Ν***, ἥτις ἔχει
βαρέως ἀσθενῇ τὸν πενθερόν της.

— Ἡ κυρία μου, λέγει ἡ Σοφία, μοῦ εἶπε πολλὰ
προσκυνήματα, καὶ τί κάμνει ὁ κύριος Ν**;

— Εὐχαριστοῦμεν πολὺ, ἀλλὰ εἶνε πολὺ βα-
ρεῖα, καὶ ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴ φοβοῦμεθα μὴ
τελειώσῃ.

— Μήπως εἶνε ἀνάγκη νὰ περιμένω ἀκόμη λι-
γάκι;!!

*

*

Παυσαρίας τις, πρὸ καιροῦ μὴ ἀντικρύσας τὴν
θύραν τοῦ κεντρικοῦ ταμείου, εἰσέρχεται εἰς τι
ἐστιατόριον.

— Παιδί, πόσο ἔχει ἡ μερίδα ὁ καπαμάς;

— Πενήντα λεπτά, κύριε.

— Καλὰ, καὶ ἡ σάλτσα ποῦ εἶνε μαζύ;

— Ἡ σάλτσα δὲν κοστίζει τίποτε.

— Καλὰ, φέρε μου μὲς μερίδα σάλτσα· ψωμὶ
ἔχω μαζύ μου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἡ Ἑλλάς μοιάζει γόνιμον γῆν κρύπτου-
σαν ἐντὸς ἐαυτῆς ἀνεξολόβρευτα φυτικῆς ζωῆς
σπέρματα. Ὡς ἐκείνης τὴν ἐπιφάνειαν καταβό-
σκει πολλάκις παμφάγον πῦρ καὶ κατακαίει μέ-
χρι ῥίζης τὰ καλύπτοντα αὐτὴν καὶ κατακο-
σμοῦντα φυτὰ καὶ ὑψικομα δένδρα, ἀρκεῖ δὲ πάν-
τοτε ὀλίγη τις ἀπὸ τῶν νεφῶν νοτιά καὶ ὀλίγη
θερμότης ἡλιακῇ, ἵνα ἐκ τῶν κεκρυμμένων ἐν αὐτῇ
σπερμάτων ἀναβλαστήσῃ καὶ καλύψῃ αὐτὴν νέος
κόσμος φυτῶν ἀγλαῶν· οὕτω καὶ ἡ Ἑλλάς, καί-
περ καταβωσκηθεῖσα ὑπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ πυρός
καὶ ἐρημωθεῖσα, διετήρησεν ὅμως ἐν ἐαυτῇ ἱκανὰ
πνευματικῆς ζωῆς σπέρματα, εἰς ὧν τὴν ἀναβλά-
στην ἔχει πάντοτε ὀλίγη δρόσος τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἀσθενῆς τις ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπίδρασις. (Φί-
λιππος Ἰωάννου).

* * * Πολλὴν ἔχει ὁμοιότητα ἡ φύσις τοῦ ἀν-
θρώπου πρὸς τὴν τοῦ οἴνου· διότι ἀμφοτέρωι νέοι

μὲν ὄντες εἶνε ἐν διαρκεῖ ζῆσει, ἀπκνθήσαντες δὲ γίνονται θύνατοι· ὅταν δὲ παρκαμίσωσι, τότε καὶ οἱ δύο γίνονται γλυκεῖς. (*Αλεξίς).

* * * Ἡ ἀληθὴς ἀνεξαρτησία ἐγκτεται εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἀξιοσπουδάστους λέξεις: ἤν' ἐν *Ολιγαρχείᾳ*. Ὀλιγαρχία δὲ εἶνε οὐχὶ μόνον ἡ περὶ τὰ ἐνδύματα καὶ τὴν τροφήν, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ παντοῖα ἄλλα πράγματα. (W. Cobbett).

* * * Ὁ φιλόπονος εὐχὼν δὲν ἔχει χρεῖαν. Ὁ δι' ἐλπίδων τρεφόμενος κινδυνεύει νὰ λιμοκτονήσῃ· οὐδὲν καλὸν ἔνευ κόπου. (Φραγκλῆνος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἄπεβίωσαν ἄρτι ἐν Ἀγγλίᾳ, ἄγων τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔνατον τῆς ἡλικίας ἔτος, ὁ Ἐδουάρδος Ἰωάννης Τρελώνης, Ἀγγλος ἐκ τῶν συνοδευσάντων τὸν λόρδον Βύρωνα εἰς Ἑλλάδα ἐπὶ τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνος. Ὁ Τρελώνης, νυμφευθεὶς τὴν ὁμομήτριον τοῦ Ὀδυσσεῶς ἀδελφὴν, εἶχε ταχθῇ παρὰ τούτου, κατὰ τὸ 1825, φρουρὸς τοῦ ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ σπηλαίου του, καὶ οὕτε εἰς τὸν διάδοχον τοῦ Ὀδυσσεῶς Γκούρην οὕτε εἰς τὴν κυβέρνησιν συγκατετίθετο ἵνα παραδώσῃ αὐτὸ, ὅτε Σκωτὸς τις Φέντων συμπαράσχυας καὶ τινα Ἀγγλον Βιτκόμβον, ἐξ ἀγαθῶν γονέων ἀλλ' εὐπάτητον νέον, εἰσήλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον ἐπαγγελλόμενος φιλίαν, ἀλλὰ βουλευόμενος δολοφονίαν. «Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν, κατὰ τὴν ἐξιστόρησιν Σ. Τρικούπη, ἐνῶ οἱ τρεῖς ὥπλαστούντο, μεθύσας ὁ Βιτκόμβος ἐπυροβόλησε, κατὰ προτροπὴν τοῦ Φέντωνος, τὸν Τρελώνην, ὅπισθεν αὐτοῦ ἱστάμενον, καὶ τὸν ἔρριψε κατὰ γῆς. Εἰς τότε τῶν παρόντων ἀλλογενῶν στρατιωτῶν τοῦ Τρελώνη, μὴ ἰδὼν τὸν πυροβολήσαντα, ἀντεπυροβόλησε τὸν Φέντωνα ὑποθέσας αὐτὸν φονέα καὶ τὸν ἐθανάτωσεν. Ὁ Βιτκόμβος ἔφυγεν, ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐκτὸς τοῦ σπηλαίου εἰσεκομίσθη, ἐδωκε μὲν καὶ ὁμολόγησε τὰ πάντα. Ὁ Τρελώνης παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἰάθη καὶ γενναϊότητι φερόμενος ἀπέλυσε τὸν δέσμιόν του, ὡς γενόμενον ἀπλοῦν ὄργανον τῆς ἐπιβουλῆς ἄλλου· παραλαβὼν δὲ τὴν γυναῖκά του ἐξῆλθε τοῦ σπηλαίου ἀνενόχλητος μεσιτεία τοῦ Χαμιλτῶνος καὶ ἀπεδήμησεν εἰς Κεφαλληνίαν. Μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα παρέλαβεν ἡ κυβέρνησις τὸ σπήλαιον καὶ ἀπέλυσεν ἀνεπηρέαστους τοὺς ἐν αὐτῷ οἰκίους τοῦ Ὀδυσσεῶς».

Κατὰ τὰς ἐν Βερολίνῳ ἐφημερίδας πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ἐπιχειρησθῇ τὸ θρυλούμενον σχέδιον περὶ ἐνώσεως τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς βορείου γερμανικῆς θαλάσσης. Δύο μεγάλαι τράπεζαι ἡ *Länderbank* καὶ ἡ *Anglobank* ὑπέβαλον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σχέδιον εἰς ἐμβριθῆ μελέτην. Ἡ κατασκευὴ εὐθείας ποταμοῦ ὁδοῦ ἀπὸ Ὀδησσοῦ εἰς Ἀνζίκην τῆς Πρωσίας, διὰ τῆς συνενώσεως τῶν ποταμῶν Σάβ, Δνιέστερ καὶ Βιστούλα, δὲν εἶνε δυσκατόρθωτος. Ἡ μελετωμένη

διώρυξ δύναται νὰ κατασκευασθῇ ἀντὶ 200 ἐκατομμυρίων φράγκων· ἡ δαπάνη δὲ αὕτη δὲν εἶνε μεγάλη, ἐὰν μάλιστα θελήσωσι νὰ προσέλθωσιν ἐπίκουροι ἡ Ῥωσσία, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Γερμανία, δι' ὧν θὰ διέλθῃ ὁ μέγας ὁχετός.

Ἀγγλος τις καθ' ἡγήτης, περιγράφων τὰς θαυμασίας προόδους τοῦ ἡλεκτρισμοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐπιλέγει· «Μετ' οὐ πολὺ θὰ ἔχωμεν μεγάλα κέντρα ἡλεκτρισμοῦ, κείμενα πιθανῶς εἰς τὸ βῆθος ἀνθρωποφυγείων, ἐνθα τεράστιαι ἀτμοκίνητοι μηχαναὶ θὰ θέτωσιν εἰς κίνησιν τεραστίας ἡλεκτρικὰς μηχανάς. Ἐν πάσῃ ὁδῷ θὰ ὑπάρχωσι σύρματα μεταδίδοντα τὸν ἡλεκτρισμὸν εἰς πᾶσαν οἰκίαν, ὡς νῦν μεταδίδεται τὸ ἀεὶ φως, καὶ ὁ ἡλεκτρισμὸς θὰ παρέχῃ φῶς καὶ θερμότητα, θὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς χρεῖας τοῦ μαγειρείου, θὰ θέτῃ εἰς κίνησιν τὰς ψήκτρας τοῦ κουρέως καὶ παντοῖα ἄλλα μηχανήματα.»

Τὸ ἐπὶ τῆς μεταναστεύσεως γραφεῖον ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τηρεῖ σημείωσιν οὐ μόνον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀφικνουμένων μεταναστῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαγγελημάτων, ἅτινα μετέρχονται.

Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν ταύτην ἰδοὺ πῶς διαιροῦνται κατ' ἐπαγγέλματα οἱ ἀφικόμενοι κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Μάιον καὶ Ἰούνιον. Ἐκ τῶν μεταναστῶν τούτων 618 ἦσαν ἄρτοποιοί, 332 σιδηρουργοί, 41 βιβλιοδέται, 208 ζυθοποιοί, 528 κρεωδαῖται, 2,305 ξυλουργοί, 701 πρόων ὑπάλληλοι, 129 βαρελλοποιοί, 21 λεβητοποιοί, 20 μαχαιροποιοί, 270 ἐργάται μηχανικοί, 70 χρυσοῦχοι, 1,277 μυλωτοί, 354 ἐργάται ζωγραφικῆς, 59 τυπογράφοι, 111 σαγματοποιοί, 6, 481 ὑπηρέται, 96 ποιμένες, 944 σκυτοτόμοι, 179 κλωστοί, 153 λιθοτόμοι, 761 ῥάπται, 21 βυρσοδέψαι, 125 κατασκευασταὶ σιγάρων, 43 τορνεῦται, 102 ὥρολογοποιοί, 308 ὕφανται, 75 ἀμαξοποιοί, τέλος 52,936 γεωργοί ἐκ τῶν πνευστῶν καὶ 14,746 ἐνοικιασταὶ κτημάτων.

Ἡ Αὐστρία θέλει ἐξοπλίσαι μετ' οὐ πολὺ τὸν στρατὸν αὐτῆς διὰ πυροβόλου ὅπλου, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὰς κρίσεις τῶν περὶ τὰ φονικά ὄργανα εἰδημόνων, ἔσται τὸ τελειότατον ἐκ τῶν τέως γνωστῶν ὅπλων. Εἶνε δὲ τοῦτο τὸ ὀπισθογεμὲς ὅπλον τοῦ Kropatchek, τελειοποιηθὲν ὑπὸ τοῦ Λεοπόλδου Gasser. Οἱ ἐφευρέται τοῦ εἰρημένου ὅπλου ὑπέβαλον δείγματα αὐτοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἐνέκρινεν αὐτὰ πληρέστατα, αἱ δὲ τεχνικαὶ ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως συνέστησαν τὴν ἄμεσον διοργάνωσιν πυρῶν χάριν δοκιμῆς τοῦ νέου ὅπλου. Βεβαιοῦται δὲ ὅτι αἱ δοκιμαὶ ὑπῆρξαν ὑπ' ὅλης τῆς ἐπόψεως εὐχάριστοι. Τὸ νέον ὅπλον Gasser, ὅπερ, ὡς θετὶ κῶς βεβαιοῦται, θέλει γείνει δεκτὸν προσεχῶς εἰς τὸν αὐστριακὸν στρατὸν ἔχει μεγάλα πλεονεκτήματα, πρὸ πάντων κατὰ τὸ γέμισμα καὶ τὴν ἐκπυροσκόρησιν.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.